

2024/1385

24.5.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2024/1385,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2024,

naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan ja 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän direktiivin tarkoituksena on luoda kattava kehys naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi tehokkaasti kaikkialla unionissa. Tätä varten siinä vahvistetaan ja otetaan käyttöön toimenpiteitä seuraavien alojen osalta: asiaan liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittely, uhrien suojeleminen ja oikeussuojan saatavuus, uhrien tukeminen, tehostettu tiedonkeruu, ennaltaehkäisy, koordinointi ja yhteistyö.
- (2) Naisten ja miesten tasa-arvo ja syrjimättömyys ovat unionin keskeisiä arvoja ja perusoikeuksia, jotka on vahvistettu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ”perusoikeuskirja”, 21 ja 23 artiklassa. Naisiin kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta vaarantavat kyseiset nimenomaiset arvot ja oikeudet, sillä ne heikentävät naisten ja tyttöjen oikeuksia tasa-arvoon kaikilla elämäntilanteilla ja vaikeuttavat heidän yhdenvertaista osallistumistaan yhteiskuntaan ja työelämään.
- (3) Naisiin kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta loukkaavat perusoikeuksia, kuten oikeutta ihmisarvoon, oikeutta elämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kieltoa, oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, oikeutta vapauteen ja turvallisuuteen, oikeutta henkilötietojen suojaan, oikeutta syrjimättömyyteen, myös sukupuolen perusteella, ja lapsen oikeuksia, sellaisina kuin ne on vahvistettu perusoikeuskirjassa ja Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa lapsen oikeuksista.
- (4) Tällä direktiivillä tuetaan jäsenvaltioiden tekemiä kansainvälisiä sitoumuksia naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi ja ehkäisemiseksi ja erityisesti kaikkinaisten naisten syrjinnän poistamista koskevaa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta ja vammaisten henkilöiden oikeuksista tehtyä Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta ja soveltuvin osin naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehtyä Euroopan neuvoston yleissopimusta sekä väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehtyä Kansainvälisen työjärjestön yleissopimusta, joka allekirjoitettiin Genevessä 21 päivänä kesäkuuta 2019.
- (5) Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koskeviin rikoksiin liittyvien erityispiirteiden vuoksi on tarpeen vahvistaa kattavat säännöt, joilla puututaan kohdennetusti naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan sitkeään ongelmaan ja huolehditaan tällaisen väkivallan uhrien erityistarpeista. Unionin ja kansallisella tasolla voimassa olevat säännökset ovat osoittautuneet riittämättömiksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi ja

⁽¹⁾ EUVL C 443, 22.11.2022, s. 93.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 24. huhtikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 7. toukokuuta 2024.

ehkäisemiseksi tehokkaasti. Vaikka Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2011/36/EU⁽³⁾ ja 2011/93/EU⁽⁴⁾, joissa keskitytään tiettyihin tällaisen väkivallan muotoihin, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2012/29/EU⁽⁵⁾, jossa säädetään rikoksen uhreja koskevasta yleisestä kehyksestä, vahvistetaan erityisesti joitakin suojatoimia uhreja, joilla tässä direktiivissä tarkoitetaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhreja, varten, niissä ei käsitellä heidän erityistarpeitaan.

- (6) Naisiin kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta voivat pahentua, jos väkivalta risteää sellaisen syrjinnän kanssa, joka perustuu sukupuolen ja yhden tai useamman muun perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettujen syrjintäperusteiden yhdistelmään; näitä syrjintäperusteita ovat rotu, ihonväri tai etninen taikka yhteiskunnallinen alkuperä, geneettiset ominaisuudet, kieli, uskonto tai vakaumus, poliittiset tai muut mielipiteet, kansalliseen vähemmistöön kuuluminen, varallisuus, syntyperä, vammaisuus, ikä tai seksuaalinen suuntautuminen, jäljempänä ”moniperusteinen syrjintä”. Jäsenvaltioiden olisikin kiinnitettävä asianmukaista huomiota tällaisen moniperusteisen syrjinnän uhreihin toteuttamalla erityisiä toimenpiteitä. Moniperusteista syrjintää kohtaavilla henkilöillä on kohonnut riski kokea sukupuolistunutta väkivaltaa. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi otettava huomioon tämä kohonnut riskitaso pannessaan täytäntöön tässä direktiivissä säädettyjä toimenpiteitä, erityisesti kun on kyse henkilökohtaisesta arvioinnista uhrien suojelutarpeiden selvittämiseksi, erityistuesta uhreille sekä uhreihin todennäköisesti yhteydessä oleville ammattihenkilöille tarjottavasta koulutuksesta ja tiedotuksesta.
- (7) Uhreilla on kohonnut pelottelun, kostotoimien sekä toissijaisen ja toistuvan uhriksi joutumisen riski. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että näihin riskeihin ja tarpeeseen suojella tällaisten uhrien ihmisarvoa ja fyysistä koskemattomuutta kiinnitetään erityistä huomiota. Aiempi tuttavuus tai aiempi suhde rikoksentehtäjän kanssa on yksi tekijä, joka olisi otettava huomioon arvioitaessa kostotoimien riskiä.
- (8) Uhrien olisi voitava käyttää oikeuksiaan ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja tarvittavan ajan sen jälkeen tarpeidensa mukaisesti ja tässä direktiivissä vahvistetuin edellytyksin.
- (9) Uhrien oikeuksia koskevia tämän direktiivin säännöksiä olisi sovellettava kaikkiin sellaisen rikollisen toiminnan uhreihin, jota pidetään naisiin kohdistuvana väkivaltana tai perheväkivaltana, sellaisena kuin se on säädetty rangaistavaksi unionin tai kansallisessa lainsäädännössä. Tämä kattaa tässä direktiivissä määritellyt rikokset eli naisen sukuelinten silpomisen, pakkoavioliiton, intiimin tai manipuloidun materiaalin suostumuksettoman jakamisen, verkkovainoaminen, verkkohäirinnän, verkkopaljastelun ja verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttämisen, sekä muiden unionin säädösten, erityisesti direktiivien 2011/36/EU ja 2011/93/EU, soveltamisalaan kuuluvan rikollisen toiminnan. Lisäksi tietyt kansallisessa lainsäädännössä määritellyt rikokset kuuluvat naisiin kohdistuvan väkivallan määritelmän piiriin. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi naismurha, raiskaus, seksuaalinen häirintä, seksuaalinen hyväksikäyttö, vainoaminen, varhaisavioliitto, pakkoabortti, pakkosterilointi ja erilaiset verkkoväkivallan muodot, kuten verkossa tapahtuva seksuaalinen häirintä ja verkkokiusaaminen. Perheväkivalta on väkivallan muoto, joka voitaisiin nimenomaisesti säätää rangaistavaksi kansallisessa lainsäädännössä tai joka voi sisältyä perheen tai kodin sisällä tai toistensa entisten tai nykyisten puolisoitten tai kumppanien välillä tehtyjen rikosten piiriin riippumatta siitä, asuvatko he samassa kotitaloudessa. Yksittäiset jäsenvaltiot voivat ymmärtää laajemmin sen, mitä pidetään kansallisessa rikoslainsäädännössä naisiin kohdistuvana väkivaltana. Olisi syytä huomata, että tässä direktiivissä ei käsitellä naisiin kohdistuvaksi väkivallaksi katsottavan rikollisen toiminnan koko kirjoa.
- (10) Naisiin kohdistuva väkivalta ilmentää naisiin kohdistuvaa sitkeää rakenteellista syrjintää, joka johtuu historiallisesta naisten ja miesten välisestä valtasuhteiden epäyhdensuuruudesta. Kyseessä on sukupuolistuneen väkivallan muoto, jota pääasiassa miehet kohdistavat naisiin ja tyttöihin. Sen taustalla on yhteiskunnallisesti rakentuneita rooleja, käyttäytymismuotoja, toimintoja ja ominaisuuksia, joita tietty yhteiskunta pitää sopivina naisille ja vastaavasti miehille. Näin ollen tämän direktiivin täytäntöönpanossa olisi otettava huomioon sukupuolisensitiivinen näkökulma.
- (11) Perheväkivalta on vakava sosiaalinen ongelma, joka jää usein piiloon. Se saattaa johtaa vakaviin henkisiin ja fyysisiin traumoihin, joilla on vakavia seurauksia uhrin yksityis- ja työelämässä, koska rikoksentehtäjä on tyypillisesti uhrin tuntema henkilö, johon uhrin pitäisi odottaa voivansa luottaa. Tällaisella väkivallalla voi olla eri muotoja, kuten fyysinen, seksuaalinen, henkinen ja taloudellinen muoto, ja sitä voi esiintyä erilaisissa ihmissuhteissa.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

Perheväkivaltaan sisältyy usein pakottavaa kontrollia, ja sitä voi esiintyä riippumatta siitä, asuuko rikoksenteekijä tai onko hän asunut samassa taloudessa uhrin kanssa.

- (12) Tämän direktiivin mukaisilla toimenpiteillä on tarkoitus vastata naisten ja tyttöjen erityistarpeisiin, koska tiedot ja tutkimukset ovat vahvistaneet, että tämän direktiivin kattamat väkivallan muodot eli naisiin kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta vaikuttavat heihin suhteettomasti. Kuitenkin myös muut henkilöt voivat joutua tällaisten väkivallan muotojen uhriksi, ja sen vuoksi heidänkin olisi voitava hyötyä samoista tässä direktiivissä säädettyistä uhreihin liittyvistä toimenpiteistä. Sen vuoksi termillä "uhri" olisi viitattava kaikkiin henkilöihin heidän sukupuolestaan riippumatta ja, jollei tässä direktiivissä toisin säädetä, kaikkien uhrien olisi voitava hyötyä uhrien suojeluun ja oikeussuojan saatavuuteen, uhrien tukemiseen ja ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin liittyvistä oikeuksista.
- (13) Lasten haavoittuvuuden vuoksi heille voi olla järkytys joutua todistamaan perheväkivaltaa. Kun lapset joutuvat todistamaan perheväkivaltaa perheen tai kodin sisällä, heille yleensä aiheutuu välitöntä psyykkistä ja emotionaalista häiriötä, joka vaikuttaa heidän kehitykseensä, ja heillä on kohonnut riski kärsiä fyysisestä ja psyykkisestä sairaudesta niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Lapset, joille on aiheutunut välitön häiriö heidän jouduttuaan todistamaan perheväkivaltaa, ovat itsekkin uhreja, ja kun tämä tunnustetaan, voidaan ottaa merkittävä askel näiden perheväkivallan seurauksena kärsivien lasten suojelemiseksi.
- (14) Tätä direktiiviä sovellettaessa "toimivaltaisten viranomaisten" olisi ymmärrettävä tarkoittavan yhtä tai useampaa viranomaista, joka on kansallisessa lainsäädännössä nimetty toimivaltaiseksi suorittamaan tässä direktiivissä säädetyn tehtävän. Kunkin jäsenvaltion olisi määritettävä, mitkä viranomaiset ovat kyseisten tehtävien suhteen toimivaltaisia.
- (15) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 288 artiklan nojalla direktiivi velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu, mutta jättää kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot. Naisen sukuelinten silpomista koskevan rikoksen erityisluonne sekä tarve varmistaa sen seurauksena erityistä vahinkoa kärsineiden uhrien suojele huomioon ottaen mainittua rikosta olisi kuitenkin nimenomaisesti käsiteltävä jäsenvaltioiden rikoslainsäädännössä. Naisen sukuelinten silpominen on riiston ja hyväksikäytön muoto, joka kohdistuu naiseen tai tytön sukuelimiin ja jota käytetään valta-aseman säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi suhteessa naisiin ja tyttöihin sekä naisten ja tyttöjen seksuaalisuuden sosiaaliseen kontrollointiin. Sitä tehdään joskus lasten pakkoavioliittojen yhteydessä tai osana perheväkivaltaa. Naisen sukuelinten silpomista voidaan harjoittaa perinteisenä käytäntönä, joka joissakin yhteisöissä kohdistetaan niiden naispuolisiin jäseniin. Sen olisi katettava muista kuin lääketieteellisistä syistä harjoitettavat silpomiskäytännöt, jotka aiheuttavat uhreille korjaamatonta ja elinikäistä vahinkoa. Naisen sukuelinten silpominen johtaa henkiseen ja sosiaaliseen vahinkoon, joka vaikuttaa vakavasti uhrin elämänlaatuun. Termillä "leikkaamalla poistaminen" olisi viitattava häpykielen ja isojen häpyhuulten osittaiseen tai täydelliseen poistamiseen. Termillä "infibulaatio" olisi viitattava isojen häpyhuulten sulkemiseen ompelemalla ulkoiset sukuelimet osittain yhteen niin, että emätinaukko kapenee. Termillä "muu silpominen" olisi viitattava kaikkiin muihin naisen sukuelimiä fyysisesti muuttaviin toimenpiteisiin.
- (16) Pakkoavioliitto on väkivallan muoto, joka loukkaa vakavasti perusoikeuksia ja erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia fyysisen koskemattomuuteen, vapauteen, itsemääräämisoikeuteen, fyysisen ja psyykkiseen terveyteen, seksuaali- ja lisääntymisterveyteen, koulutukseen ja yksityiselämään. Köyhyys, työttömyys, totut tavat tai konfliktit ovat pakkoavioliittoa edistäviä tekijöitä. Fyysinen ja seksuaaliväkivalta ja väkivallalla uhkailu ovat usein käytettyjä pakottamisen muotoja, joilla nainen tai tyttö pakotetaan avioliittoon. Usein pakkoavioliittoon liittyy myös fyysisen ja psyykkisen hyväksikäytön ja väkivallan muotoja, kuten seksuaalista riistoa. Sen vuoksi on tarpeen, että kaikki jäsenvaltiot säätävät pakkoavioliiton rangaistavaksi ja määräävät rikoksenteekijöille asianmukaisia seuraamuksia. Tämä direktiivi ei vaikuta kansallisessa tai kansainvälisessä oikeudessa vahvistettuihin "avioliiton" määritelmiin. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet voidakseen säätää vanhentumisajasta, joka mahdollistaa pakkoavioliittoa koskevan tutkinnan, syytteenpanon, oikeudenkäynnin ja tuomitsemisen. Koska pakkoavioliiton uhrit ovat usein alaikäisiä, vanhentumisaikojen olisi jatkuttava ajan, joka on riittävä ja oikeassa suhteessa kyseessä olevan rikoksen vakavuuteen nähden, jotta menettely on mahdollista saattaa tehokkaasti vireille sen jälkeen, kun uhri on täyttänyt 18 vuotta.
- (17) On tarpeen säätää yhdenmukaistetuista rikosten ja seuraamusten määritelmistä tiettyjen verkkoväkivallan muotojen osalta, kun väkivalta liittyy erottamattomasti tieto- ja viestintäteknologioiden (TVT) käyttöön ja näitä teknologioita käytetään merkittävällä tavalla moninkertaistamaan rikoksen haitallisen vaikutuksen vakavuutta, jolloin rikoksen piirteet muuttuvat. Verkkoväkivalta kohdistuu ja vaikuttaa erityisesti naispuolisiin poliitikkoihin, toimittajiin ja ihmisoikeuspuolustajiin. Ihmisoikeuspuolustajat ovat yksilöitä, ryhmiä tai järjestöjä, jotka edistävät ja suojelevat yleismaailmallisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Verkkoväkivalta voi saada naiset vaikenemaan ja

vaikuttaa heidän osallistumistaan yhteiskuntaan yhdenvertaisesti miesten kanssa. Verkkoväkivalta vaikuttaa naiseen ja tyttöihin suhteettomasti myös koulutusympäristöissä, kuten kouluissa ja yliopistoissa, ja tämä vaikuttaa haitallisesti heidän jatkokoulutukseensa ja mielenterveyteensä, aiheuttaa sosiaalista syrjäytymistä, ahdistusta ja itsetuhoisuutta ja voi ääritapauksissa johtaa itsemurhaan.

- (18) TVT:n käyttöön liittyy riski tiettyjen verkkoväkivallan muotojen helposta, nopeasta ja laajamittaisesta moninkertaistamisesta, jolloin syntyy selvä riski siitä, että uhrille aiheutetaan syvää ja pitkäaikaista haittaa tai tällaista haittaa pahennetaan. Tällainen moninkertaistamisen mahdollisuus, joka on edellytyksenä useille tässä direktiivissä määritellyille verkkoväkivaltarikoksille, olisi otettava huomioon tunnusmerkistötekijällä, joka koskee tietyn materiaalin saattamista ”yleisön käytettäviin” TVT:n avulla. Termien ”yleisön käytettävissä” ja ”yleisesti käytettävissä” olisi ymmärrettävä viittaavan siihen, että mahdollisesti tavoitetaan tietty määrä henkilöitä. Näitä termejä olisi tulkittava ja sovellettava ottaen huomioon asiaan liittyvät seikat, mukaan lukien kyseisen materiaalin käytettäviin saattamisessa käytetty teknologia. Jotta vähimmäissäännöt vahvistettaisiin vain verkkoväkivallan vakavimpia muotoja varten, tässä direktiivissä määritelty asiaan liittyvät rikokset rajoittuvat toimintaan, joka on omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa tai vakavaa psyykkistä haittaa uhrille, tai toimintaan, joka on omiaan saamaan uhrin vakavasti pelkäämään oman turvallisuutensa tai huolettavien turvallisuuden puolesta. Arvioitaessa kussakin tapauksessa, onko toiminta omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa, olisi otettava huomioon asiaan liittyvät erityiset seikat, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta. Todennäköisyys vakavan haitan aiheutumiselle voidaan päätellä objektiivisista tosiseikoista. Tässä direktiivissä vahvistetaan asiaa koskeva vähimmäistason oikeudellinen kehys, ja jäsenvaltiot voivat vapaasti ottaa käyttöön tai pitää voimassa tiukempia rikosoikeudellisia sääntöjä.
- (19) Toisen henkilön ilmeisen seksuaalinen toiminta tai intiimialueita esittävien kuvien, videoiden tai samankaltaisen materiaalin saattaminen TVT:n avulla yleisön käytettäviin ilman kyseisen henkilön suostumusta voi olla erittäin haitallista uhreille, varsinkin kun otetaan huomioon, miten helppoa, nopeaa ja laajaa tällaisen materiaalin levittäminen ja rikoksen tekeminen voi olla, sekä sen intiimi luonne. Tässä direktiivissä määriteltyyn asiaan liittyvän rikoksen olisi katettava kaiken tyyppinen tällainen materiaali, kuten kuvat, valokuvat ja videot, myös seksualisoivat kuvat ja audio- ja videoleikkeet. Sen olisi katettava tilanteet, joissa materiaalin saattaminen TVT:n avulla yleisön käytettäviin tapahtuu ilman uhrin suostumusta, riippumatta siitä, onko uhri suostunut materiaalin tuottamiseen tai onko hän kenties siirtänyt sen tietylle henkilölle. Rikoksen olisi katettava myös materiaalin suostumukseton tuottaminen, manipulointi tai muuttaminen esimerkiksi kuvia editoimalla, myös tekoälyn avulla, niin, että luodaan vaikutelma siitä, että henkilö osallistuu seksuaalisiin tekoihin, siltä osin kuin materiaali saatetaan myöhemmin TVT:n avulla yleisön käytettäviin ilman asianomaisen henkilön suostumusta. Tällaiseen tuottamiseen, manipulointiin tai muuttamiseen olisi sisällyttävä sellaisten ”syvävääreännösten” valmistaminen, joissa materiaali selvästi muistuttaa olemassa olevaa henkilöä, esineitä, paikkoja tai muita tahoja tai tapahtumia ja siinä esitetään henkilön seksuaalisia tekoja niin, että se voisi virheellisesti muiden mielestä vaikuttaa aidolta tai totuudenmukaiselta. Jotta uhreja voidaan suojella tehokkaasti tällaiselta toiminnalta, tämän direktiivin olisi katettava myös tällaisella toiminnalla uhkaaminen.
- (20) Toisen henkilön ilmeisen seksuaalista toimintaa tai intiimialueita esittävien kuvien, videoiden tai muun materiaalin levittämistä yleisölle TVT:n avulla ilman kyseisen henkilön suostumusta ei olisi säädettävä rangaistavaksi, jos tällainen rangaistavaksi säätämättä jättäminen on tarpeen, jotta voidaan turvata perusoikeuskirjassa suojatut perusoikeudet, erityisesti sananvapaus, mukaan lukien vapaus vastaanottaa ja levittää tietoa ja ajatuksia avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa, sekä taiteen ja tieteen vapaus, mukaan lukien akateeminen vapaus. Rikoksen ei myöskään olisi katettava materiaalin käsittelyä viranomaisissa, erityisesti rikosoikeudellisia menettelyjä varten tai rikosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi tai tutkimiseksi, ja jäsenvaltioiden olisi voitava vapauttaa henkilö tietyissä olosuhteissa vastuusta, esimerkiksi silloin, kun puhelimen tai internetin välityksellä toimivat auttavat puhelimet käsittelevät materiaalia ilmoittaakseen rikoksesta viranomaisille.
- (21) Verkkovainoaminen on nykyaikainen väkivallan muoto, joka kohdistetaan usein perheenjäseniin tai rikoksentehtäjän kanssa samassa kotitaloudessa asuviin henkilöihin mutta jota harjoittavat myös entiset kumppanit tai tuttavat. Yleensä rikosentehtäjä väärinkäyttää teknologiaa voidakseen voimistaa uhriin kohdistuvaa pakottavaa ja kontrolloivaa käytöstä, manipulointia ja tarkkailua, mikä lisää uhrin pelkoa, ahdistusta ja asteittaista eristäytymistä ystävästä, perheestä ja työstä. Sen vuoksi olisi vahvistettava verkkovainoamista koskevat vähimmäissäännöt. Verkkovainoamista koskevan rikoksen olisi katettava uhrin toistuva tai jatkuva tarkkailu TVT:n avulla ilman uhrin suostumusta tai laillista lupaa. Tällainen tarkkailu voisi olla mahdollista käsittelemällä uhrin henkilötietoja, esimerkiksi identiteettivarkauden avulla, varastamalla salasanoja, hakkeroimalla uhrin laitteet, aktivoimalla salaa näppäintallenninohjelmistoja uhrin yksityisalueille pääsemiseksi, asentamalla geopaikannusohjelmistoja, kuten tarkkailuohjelmistoja, tai varastamalla uhrin laitteet. Verkkovainoamista koskevan rikoksen olisi katettava myös uhrien seuranta ilman uhrin suostumusta tai lupaa esineiden internetin kautta verkkoon liitettyjen teknologisten

laitteiden, kuten älykodinkoneiden, avulla. Saattaa kuitenkin olla tilanteita, joissa tarkkailua tehdään perustelluista syistä, esimerkiksi silloin, kun vanhemmat seuraavat lastensa olinpaikkaa ja heidän toimintaansa verkossa tai kun sukulaiset seuraavat sairaiden, ikääntyneiden tai haavoittuvassa asemassa olevien taikka vammaisten henkilöiden terveyttä tai kun on kyse mediaseurannasta ja julkisiin lähteisiin perustuvasta tiedustelusta.

- (22) Rikosoikeudellinen vastuu olisi rajattava tilanteisiin, joissa seuranta on omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa uhrille. Arvioitaessa, onko jokin teko omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa, olisi keskityttävä siihen, aiheuttaisiko teko tyypillisesti haittaa uhrille.
- (23) Verkkovainoamista koskevan rikoksen määritelmässä ”jäljittämisen” käsitteen olisi viitattava henkilön sijainnin jäljittämiseen ja kyseisen henkilön liikkeiden seuraamiseen ja ”seurannan” käsitteen henkilön tarkkailuun yleisemmin, mukaan lukien kyseisen henkilön toiminnan havainnointi. Verkkovainoamisen tapauksessa kummallakin toiminnalla pyritään viime kädessä kontrolloimaan henkilöä.
- (24) Olisi vahvistettava verkkohäirintärikosta koskevat vähimmäissäännöt, jotta voitaisiin kattaa verkkohäirinnän vakavimmat muodot. Tähän olisi sisällyttävä toiseen henkilöön kohdistuva toistuva tai jatkuva uhkaava käyttäytyminen ainakin silloin, kun tällaiseen käyttäytymiseen sisältyy rikoksella uhkailu TVT:n avulla ja kun tällainen käyttäytyminen on omiaan saamaan henkilön vakavasti pelkäämään oman turvallisuutensa tai huollettaviensa turvallisuuden puolesta. Tähän olisi sisällyttävä myös henkilöön yhdessä muiden henkilöiden kanssa TVT:n avulla yleisesti käytettävissä olevalla tavalla kohdistettu uhkaava tai loukkaava käyttäytyminen, kun tällainen käyttäytyminen on omiaan aiheuttamaan vakavaa henkistä haittaa kyseiselle henkilölle. Tällaiset laaja-alaiset hyökkäykset, mukaan lukien verkossa koordinoituidet joukkohyökkäykset, voivat kehittyä hyökkäyksiksi verkon ulkopuolella tai aiheuttaa merkittäviä henkisiä vammoja ja ääritapauksissa johtaa uhrin itsemurhaan. Tällaiset hyökkäykset kohdistetaan usein näkyvästi esillä oleviin naispoliitikkoihin, toimittajiin ja ihmisoikeuspuolustajiin tai muuten tunnettuihin naisiin, mutta niitä voi esiintyä myös muissa ympäristöissä, esimerkiksi kampuksilla, kouluissa ja työssä. Tällaiseen verkkoväkivaltaan olisi puututtava erityisesti silloin, kun hyökkäykset ovat mittakaavaltaan laajoja, kuten joukkoistettu häirintä, jota harjoittaa merkittävä määrä ihmisiä. Verkkohäirintärikosta koskeviin vähimmäissääntöihin olisi sisällyttävä myös sukuelimiä esittävän kuvan, videon tai muun samankaltaisen materiaalin pyytämättä tapahtuva lähettäminen henkilölle, jäljempänä ”verkkopaljastelu”, kun tällainen käyttäytyminen on omiaan aiheuttamaan vakavaa psyykkistä haittaa kyseiselle henkilölle. Verkkopaljastelu on yleinen naisiin kohdistuvan pelottelun ja vaientamisen muoto. Verkkohäirintärikosta koskeviin vähimmäissääntöihin olisi sisällyttävä myös sääntöjä, jotka koskevat tilanteita, joissa uhrin henkilötiedot saatetaan TVT:n avulla yleisön saataville ilman uhrin suostumusta tarkoituksena yllyttää muita henkilöitä aiheuttamaan uhrille ruumiillista tai vakavaa psyykkistä haittaa (doksauus).
- (25) Internetin ja sosiaalisen median kasvava käyttö on viime vuosina lisännyt jyrkästi julkista yllyttämistä väkivaltaan ja vihaan, myös sukupuolen perusteella. Vihapuheen helppoa, nopeaa ja laajaa jakamista digitaalisessa maailmassa vahvistaa verkkoestottomuus, koska oletettu anonymiteetti internetissä ja rankaisemattomuuden tunne vähentävät ihmisten pidäkkeitä tällaiseen puheeseen. Naiset joutuvat usein kokemaan verkossa seksististä vihaa ja naisvihaa, jotka voivat kärjistyä viharikoksiksi verkon ulkopuolella. Tällainen toiminta täytyy estää tai pysäyttää varhaisessa vaiheessa. Tämän tyyppisessä yllyttämisessä käytetty kieli ei aina suoraan viittaa kohteena olevan henkilön sukupuoleen, mutta taustalla oleva vinouma voidaan päätellä yllyttämisen yleisestä sisällöstä tai asiayhteydestä.
- (26) Verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttämistä koskeva rikos edellyttää, että yllyttämistä ei ilmaista puhtaasti yksityisessä asiayhteydessä vaan yleisesti TVT:n käytön avulla. Sen vuoksi sen olisi edellytettävä yleisölle levittämistä, jonka olisi ymmärrettävä sisältävän tietyn väkivaltana tai vihaan yllyttämisenä pidettävän materiaalin saattamisen TVT:n avulla mahdollisesti rajattoman henkilömäärän saataviin, toisin sanoen materiaalin saattamisen helposti käyttäjien käytettäviin yleensä ilman, että materiaalin toimittaneelta henkilöltä edellytetään lisätoimia, riippumatta siitä, tutustuvatko nämä henkilöt tosiasiaa kyseisiin tietoihin. Kun pääsy materiaaliin edellyttää rekisteröintiä tai hyväksymistä käyttäjien ryhmään, sen katsottava, että kyseiset tiedot levitetään yleisölle vain silloin, kun käyttäjät, jotka haluavat päästä materiaaliin, rekisteröidään tai hyväksytään automaattisesti ilman ihmisen tekemää päätöstä tai valintaa siitä, kenelle pääsy myönnetään. Kun toimivaltaiset viranomaiset arvioivat, voidaanko materiaalia pitää vihaan tai väkivaltaan yllyttämisenä, niiden olisi otettava huomioon perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistettu perusoikeus sananvapauteen.
- (27) Jotta voitaisiin varmistaa oikeudenmukainen tasapaino sananvapauden ja verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttämistä koskevaan rikokseen liittyvän syytteen esittämisen välillä, jäsenvaltioiden olisi voitava säätää, että rangaistavaa on ainoastaan teko, joka suoritetaan tavalla, joka on omiaan häiritsemään yleistä järjestystä, tai on

uhkaavaa, alentavaa tai loukkaavaa. Näiden ehtojen soveltaminen silloin, kun sitä vaaditaan kansallisessa lainsäädännössä, ei saisi johtaa siihen, että verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttämistä koskevan rikoksen määrittelyä koskevan säännöksen vaikuttavuutta heikennetään.

- (28) Tässä direktiivissä määritellyistä rikoksista määrättävien seuraamusten olisi oltava tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia. Tätä varten olisi vahvistettava luonnollisille henkilöille määrättävän vankeusrangaistuksen enimmäiskeston vähimmäistasot. Tässä direktiivissä säädetyn, luonnollisten henkilöiden tekemistä rikoksista määrättävän vankeusrangaistuksen enimmäiskesto olisi sovellettava ainakin tällaisten rikosten vakavimpiin muotoihin.
- (29) Uhrien olisi voitava ilmoittaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevista rikoksista ja esittää todisteita helposti siten, että he välttävät toissijaisen tai toistuvan uhriksi joutumisen. On äärimmäisen tärkeää, että kun uhrit ilmoittavat rikoksista, heidät ohjataan mahdollisuuksien mukaan erikoistuneeseen yhteyspisteeseen riippumatta siitä, tehdäänkö rikosilmoitus. Tällainen yhteyspiste voisi olla koulutettu poliisi tai uhrien auttamiseen koulutettu ammattihenkilö.
- (30) Jäsenvaltioiden olisi paikan päällä tehtävän ilmoittamisen lisäksi tarjottava mahdollisuus tehdä ilmoituksia verkossa tai muun käytettävissä olevan ja suojatun TVT:n avulla, jotta naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja perheväkivallasta voitaisiin ilmoittaa, ainakin sellaisten verkkorikosten osalta kuin intiimin tai manipuloidun materiaalin suostumukseton jakaminen, verkkovainoaminen, verkkohäirintä ja verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttäminen tässä direktiivissä määritellyn mukaisesti. Uhrien olisi voitava ladata ilmoituksensa tueksi materiaalia, kuten kuvakaappauksia väitetystä väkivaltaisesta käyttäytymisestä.
- (31) Kun otetaan huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan erityispiirteet sekä kohonnut riski siitä, että uhrit saattavat perua ilmoituksensa siitä huolimatta, että he ovat joutuneet rikoksen uhriksi, on tärkeää, että asiaankuuluvat todisteet kerätään kattavalla tavalla mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sovellettavien kansallisten menettelysääntöjen mukaisesti.
- (32) Jäsenvaltiot voivat ulottaa oikeusavun, myös maksuttoman oikeusavun, koskemaan uhreja heidän ilmoittaessaan rikoksista, jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä. Kun jäsenvaltiot arvioivat uhrin varallisuutta päättääkseen, myönnetäänkö hänelle oikeusapua, niiden olisi otettava huomioon uhrin tosiasiallinen mahdollisuus käyttää rahavarojaan. Perheväkivalta voi ilmetä rikosentekijän harjoittamana taloudellisena kontrollina, eikä uhreilla välttämättä ole tosiasiallista mahdollisuutta käyttää omia rahavarojaan.
- (33) Kun on kyse perheväkivallasta ja naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja varsinkin silloin kun väkivaltaa harjoittavat läheiset perheenjäsenet tai kumppanit, uhrit saattavat olla siinä määrin rikosentekijän vallassa, että he pelkäävät ottaa yhteyttä toimivaltaisiin viranomaisiin, vaikka heidän henkensä olisi vaarassa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niiden kansalliset salassapitosäännöt eivät estä terveydenhuollon ammattihenkilöitä ilmoittamasta toimivaltaisille viranomaisille, jos heillä on perusteltua syytä epäillä, että henkilöä uhkaa välittömästi vakava ruumiillinen haitta. Ilmoittaminen on perusteltua, koska tällaisia tekoja kokevat tai suoraan todistavat henkilöt eivät välttämättä ilmoita niistä. Vastaavasti käy usein niin, että vasta kolmannet osapuolet puuttuvat lapsiin vaikuttavaan perheväkivaltaan tai naisiin kohdistuvaan väkivaltaan, koska he huomaavat lapsen epätavallisen käytöksen tai lapselle aiheutuneen ruumiillisen haitan. Lapsia on tarpeen suojella tehokkaasti tällaisilta väkivallan muodoilta, ja asianmukaisia toimenpiteitä täytyy toteuttaa viipymättä. Sen vuoksi salassapitosääntöjen ei olisi rajoitettava lapsiuhrien kanssa tekemisissä olevia ammattihenkilöitä, kuten terveydenhuollon, sosiaalihuollon tai koulutusalan ammattihenkilöitä, jos heillä on perusteltua syytä epäillä, että lapselle on aiheutettu vakava ruumiillista haittaa. Kun ammattihenkilöt ilmoittavat tällaisesta väkivallasta, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että he eivät joudu vastuuseen salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Oikeudellinen ammattisalassapitovelvollisuus olisi kuitenkin suojattava perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaisesti, koska se on perusteltua juristeille demokraattisessa yhteiskunnassa annetun perustavaa laatua olevan tehtävän vuoksi. Jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, olisi suojattava myös rippisalaisuus tai vastaavat uskonnonvapauden turvaamiseksi sovellettavat periaatteet. Ammattihenkilöiden mahdollisuus ilmoittaa tällaisesta väkivallasta ei myöskään vaikuta tiedotusvälineiden yhteydessä sovellettavien lähteiden luottamuksellisuutta koskevien kansallisten sääntöjen soveltamiseen.
- (34) Jotta voitaisiin puuttua ilmoittamatta jättämiseen tapauksissa, joissa uhri on lapsi, olisi otettava käyttöön turvallisia ja lapsille soveltuvia ilmoitusmenettelyjä. Niihin voi sisältyä toimivaltaisten viranomaisten selkeällä ja helposti ymmärrettävällä kielellä suorittama kuulustelu. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että läsnä on mahdollisuuksien mukaan lapsista huolehtimiseen ja lasten tukemiseen erikoistuneita ammattihenkilöitä, jotka voivat avustaa heitä ilmoitusmenettelyissä. Tällaisella avulla ei välttämättä ole merkitystä joissakin olosuhteissa, kuten esimerkiksi lapsen kehitystason vuoksi tai verkossa tehtävien ilmoitusten tapauksessa tai silloin, kun tällainen apu saattaa osoittautua vaikeaksi antaa muun muassa harvaan asutuilla alueilla.

- (35) On tärkeää, että jäsenvaltiot varmistavat, että uhreja, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, ei heidän oleskeluasemastaan riippumatta estetä ilmoittamasta naisiin kohdistuvasta väkivallasta tai perheväkivallasta ja heitä kohdellaan heidän oleskeluasemansa suhteen syrjimättömästi direktiivin 2012/29/EU tavoitteiden mukaisesti. Kaikkien uhrien suojelemiseksi toistuvalla väkivallalla on tärkeää soveltaa uhrikeskeistä lähestymistapaa. Olisi erityisesti varmistettava, että palauttamismenettelyn täytäntöönpano Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY⁽⁶⁾ nojalla ei estä uhreja käyttämästä oikeuttaan tulla kuulluksi direktiivin 2012/29/EU nojalla. Jäsenvaltiot voivat direktiivin 2008/115/EY mukaisesti päättää myöntää alueellaan laittomasti oleskelevalle kolmannen maan kansalaiselle erillisen oleskeluluvan tai muun luvan, joka oikeuttaa oleskeluun, yksilöllisten inhimillisten syiden tai humanitaaristen tai muiden syiden perusteella, ja niiden on määrä noudattaa mainitun direktiivin mukaista veloitetta ottaa huomioon mahdollisuuksien mukaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet vapaaehtoista paluuta varten myönnetyn ajan kuluessa, jos tällainen aika myönnetään mainitun direktiivin nojalla.
- (36) Viivästykset naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koskevien rikosilmoitusten käsittelyssä voivat aiheuttaa erityisiä riskejä uhreille, sillä he voivat edelleen olla välittömässä vaarassa ja rikoksenteijät voivat usein olla läheisiä perheenjäseniä tai puolisoita. Sen vuoksi toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava asianmukainen koulutus sekä riittävä asiantuntemus ja tehokkaat tutkintakeinot tällaisten tekojen tutkintaa ja syytteesenpanoa varten ilman, että niiden tarvitsee perustaa erikoistuneita palveluja tai yksiköitä.
- (37) Raiskausten tutkinta tai niihin liittyvät syytetoimet eivät saisi edellyttää uhrin tai hänen edustajansa tekemää ilmoitusta tai rikosilmoitusta. Rikosoikeudellista menettelyä olisi vastaavasti jatkettava silloinkin, kun uhri peruu rikosilmoituksen. Tämä ei rajoita syyttäjäviranomaisten harkintavaltaa peruuttaa rikosoikeudellinen menettely muista syistä, esimerkiksi silloin, kun ne katsovat, että rikosoikeudellisen menettelyn jatkamiseksi ei ole riittävästi todisteita.
- (38) Perheväkivallan ja seksuaaliväkivallan uhrin tarvitsevat yleensä välitöntä suojelua ja erityistukea esimerkiksi silloin, kun on kyse parisuhdeväkivallasta, jolloin rikosten uusimisaste on tyypillisesti korkea. Sen vuoksi uhrin tarpeiden henkilökohtainen arviointi olisi käynnistettävä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, esimerkiksi silloin, kun uhri on ensimmäisen kerran yhteydessä toimivaltaisiin viranomaisiin, tai mahdollisimman pian sen jälkeen tai niin pian kuin herää epäily, että henkilö on perheväkivallan tai seksuaaliväkivallan uhri. Tämä voidaan tehdä ennen kuin uhri on virallisesti ilmoittanut rikoksesta tai toimivaltaisten viranomaisten omasta aloitteesta, jos kolmas osapuoli ilmoittaa rikoksesta.
- (39) Kun arvioidaan uhrin suojele- ja tukitarpeita, ensisijaisena tavoitteena olisi oltava uhrin turvallisuuden varmistaminen ja yksilöidyn tuen tarjoaminen muun muassa uhrin yksilölliset olosuhteet huomioon ottaen. Erityistä huomiota vaativia olosuhteita voivat olla esimerkiksi se, että uhri on raskaana, uhrin riippuvuus rikoksenteijästä tai rikoksesta epäilyistä taikka suhde tähän, riski uhrin palaamisesta rikoksenteijän tai rikoksesta epäilyllä luokse, äskettäinen ero rikoksenteijästä tai rikoksesta epäilyistä, mahdollinen riski siitä, että uhrin kontrolloimiseksi käytetään lapsia, vammaisille uhreille aiheutuvat riskit ja lemmikkieläinten käyttö uhrin painostamiseksi. Lisäksi olisi otettava huomioon rikoksenteijän tai rikoksesta epäilyllä uhria kohtaan joko psykologisesti tai taloudellisesti harjoittaman kontrollin aste.
- (40) Uhreille annettavan kattavan tuen ja suojelun varmistamiseksi kaikkien toimivaltaisten viranomaisten ja asiaankuuluvien elinten, ei pelkästään lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten, olisi osallistuttava uhrien riskien ja asianmukaisten tukitoimenpiteiden arviointiin jäsenvaltioiden antamien selkeiden ohjeiden perusteella. Tällaisiin ohjeisiin olisi sisällyttävä tekijöitä, jotka on otettava huomioon, kun arvioidaan rikoksenteijän tai rikoksesta epäilyllä aiheuttamaa riskiä, mukaan lukien se, että vähäisistä rikoksista epäillyt ovat todennäköisesti yhtä vaarallisia kuin vakavammista rikoksista epäillyt, erityisesti perheväkivalta- ja vainoamistapauksissa. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkasteltava henkilökohtaista arviointia säännöllisin väliajoin uudelleen sen varmistamiseksi, että uhrin mikään uusi suojele- tai tukitarve ei ole jäänyt huomaamatta. Tällainen uudelleentarkastelu voitaisiin esimerkiksi toteuttaa prosessin tärkeissä käänneissä, kuten tuomioistuinkäsittelyn aloittamisen, tuomion tai määräyksen antamisen tai huoltajajärjestelyjen tai tapaamisoikeuksien tarkistamista koskevien menettelyjen yhteydessä.
- (41) Jotta voitaisiin välttää toissijainen ja toistuva uhriksi joutuminen, pelottelu ja kostotoimet, huollettavien olisi saatava samat suojelutoimenpiteet kuin uhrille tarjotaan, paitsi jos on viitteitä siitä, ettei huollettavilla ole erityistarpeita. Toimivaltaisten viranomaisten olisi arvioitava, onko viitteitä siitä, ettei huollettavalla ole erityisiä suojelutarpeita, sillä jos voidaan määrittää, ettei erityisiä suojelutarpeita ole, mikä tahansa erityisiä suojelutarpeita koskevaan virheelliseen oletukseen perustuva toimenpide olisi suhteeton. Alle 18-vuotiailla huollettavilla on heidän haavoittuvuutensa

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

vuoksi erityinen riski kokea emotionaalista haittaa, joka vaarantaa heidän kehityksensä. Jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, muihin huollettaviin voidaan myös katsoa kohdistuvan samanlainen riski.

- (42) Uhrit tarvitsevat usein erityistukea. Sen varmistamiseksi, että heille todella tarjotaan tukea, toimivaltaisten viranomaisten olisi ohjattava uhrit asianmukaisiin tukipalveluihin. Näin olisi tehtävä erityisesti silloin, kun henkilökohtaisessa arvioinnissa uhrilla on todettu olevan erityisiä tukitarpeita. Määritettäessä, ohjataanko lapsiuhreja tukipalveluihin, olisi ensisijaisesti otettava huomioon näiden uhrien etu, sellaisena kuin se on vahvistettu perusoikeuskirjan 24 artiklassa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten suorittama asiaan liittyvien henkilötietojen käsittely perustuu lainsäädäntöön, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679⁽⁷⁾ vahvistettujen käsittelyn lainmukaisuutta koskevien asiaan liittyvien säännösten mukaisesti ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680⁽⁸⁾ mukaisesti. Tällaiseen lainsäädäntöön olisi sisällyttävä asianmukaiset henkilötietojen suojatoimet, joissa noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä yksityisten perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi. Kun toimivaltaiset viranomaiset siirtävät uhrien henkilötietoja tukipalveluille uhrien ohjaamiseksi tukipalveluihin, niiden olisi varmistettava, että siirrettävät tiedot rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen, jotta tukipalveluille voidaan tiedottaa tapauksen olosuhteista niin, että uhrit saavat asianmukaista tukea ja suojelua. Tukipalvelun olisi säilytettävä henkilötietoja ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen ja joka tapauksessa enintään viisi vuotta tai lyhyemmän ajan, jos siitä säädetään kansallisessa lainsäädännössä, tukipalvelun ja uhrin välisestä viimeisestä yhteydestä lukien.
- (43) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen ja suojelumääräysten saatavuus uhrien ja huollettavien tehokkaan suojelun varmistamiseksi.
- (44) Luomatta korvaavaa vaihtoehtoa rikoksesta epäiltyjen ja rikoksenteijöiden pidättämiselle ja säilöönnotolle, joihin edelleen sovelletaan kansallista lainsäädäntöä, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että välittömiä lähestymiskieltoja, lähestymiskieltoja ja suojelumääräyksiä voidaan antaa välittömän vaaran uhatessa, esimerkiksi silloin, kun välitön haitta uhkaa tai on jo toteutunut ja aiheutetaan todennäköisesti uudelleen, ja että tällaisissa asiaan liittyvissä tilanteissa ja silloin, kun tällaiset kiellot ja määräykset edellyttävät kansallisen lainsäädännön nojalla uhrin tekemää hakemusta, uhreille ilmoitetaan mahdollisuudesta hakea tällaisia kieltoja ja määräyksiä.
- (45) Suojelumääräyksillä voidaan kieltää rikoksenteijää tai rikoksesta epäiltyä menemästä tiettyihin paikkoihin, lähestymästä uhria tai huollettavia määritettyä etäisyyttä lähemmäksi tai ottamasta heihin yhteyttä, myös verkkorajapintoja käyttäen. Suojelumääräyksillä voidaan myös tarvittaessa kieltää ampuma-aseiden tai tappavien aseiden hallussapito. Välitön lähestymiskielto, lähestymiskielto tai suojelumääräys olisi annettava joko määräajaksi tai siihen asti, että sitä muutetaan tai se puretaan.
- (46) Sähköisen valvonnan avulla on mahdollista tapauksen mukaan varmistaa välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen ja suojelumääräysten noudattaminen, tallentaa todisteita tällaisten kieltojen ja määräysten rikkomisesta ja tehostaa rikoksenteijöiden valvontaa. Välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen ja suojelumääräysten täytäntöönpanon varmistamiseksi olisi harkittava sähköistä valvontaa, jos se on saatavilla ja se on tapauksen olosuhteet ja menettelyn oikeudellisen luonteen huomioon ottaen aiheellista ja olennaista. Jos sähköistä valvontaa käytetään, uhreille olisi aina ilmoitettava sen mahdollisuuksista ja rajoituksista.
- (47) Välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen ja suojelumääräysten vaikuttavuuden turvaamiseksi niiden rikkomisesta olisi määrättävä seuraamuksia. Seuraamukset voivat olla rikosoikeudellisia tai muita kuin rikosoikeudellisia, ja niihin voi sisältyä vankeusrangaistuksia, sakkoja tai seuraamuksia, jotka ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. On olennaisen tärkeää, että uhreilla on mahdollisuus saada tieto välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen tai suojelumääräysten rikkomisesta, jos tällaisella rikkomisella voi olla vaikutusta heidän turvallisuuteensa. Koska välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen tai suojelumääräysten

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

rikkominen voi lisätä riskejä ja edellyttää lisäsuojelun käyttöönottoa, ilmoitetun rikkomisen jälkeen olisi tarpeen mukaan harkittava henkilökohtaisen arvioinnin tarkistamista.

- (48) Todisteiden esittäminen aiemmasta seksuaalisesta käyttäytymisestä, uhrin seksuaalisista mieltymyksistä ja uhrin asusta tai vaatetuksesta uhrien uskottavuuden ja suostumuksen puuttumisen kyseenalaistamiseksi seksuaaliväkivaltaa koskeissa tapauksissa, erityisesti raiskaustapauksissa, voi vahvistaa uhreja koskevien vahingollisten stereotyyppien jatkumista ja johtaa toistuvaan tai toissijaiseen uhriksi joutumiseen. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että uhrin aiempaa seksuaalista käyttäytymistä tai muita siihen liittyviä uhrin yksityiselämää koskevia seikkoja koskevat todisteet sallitaan ainoastaan, jos se on tarpeen tietyn seikan arvioimiseksi käsillä olevassa asiassa tai puolustusta koskevien oikeuksien käyttämiseksi.
- (49) Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koskeviin rikoksiin liittyvät ainutlaatuiset erityispiirteet ja olosuhteet huomioon ottaen lainvalvonta- ja syyttäviviranomaisille tarkoitetuilla ohjeilla on arvoa jo itsessään. Uhrien erityisen haavoittuvuuden vuoksi on välttämätöntä antaa ohjeistusta siitä, miten heitä olisi kohdeltava prosessin kussakin vaiheessa, jotta voidaan lisätä tietoisuutta ja välttää uudelleen uhriksi joutuminen tämän tyyppisten rikosten käsittelyssä. Syyttäviviranomaisille tarkoitettuja ohjeita voidaan pitää sekä menettelykäsikirjana että parhaiden käytäntöjen lähteenä. Naisten erityispalvelut ovat päivittäin vuorovaikutuksessa uhrien kanssa ja voivat sen perusteella tarjota asiantuntevaa neuvontaa ja ohjeistusta erityisesti sen suhteen, miten uhreja olisi lähestyttävä ja miten heitä olisi kohdeltava heidän yksilöllisten olosuhteidensa ja kokemustensa mukaisesti. Jäsenvaltioita kannustetaan kuulemaan naisten erityispalveluja ja tekemään yhteistyötä niiden kanssa tällaisten ohjeiden luomiseksi ja tarkistamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava uudelleen lainvalvonta- ja syyttäviviranomaisille tarkoitettuja ohjeita, kun niiden lainsäädäntökehelyssä tai yleisemmin yhteiskunnassa tapahtuu merkittävää kehitystä. Tähän voisivat sisältyä tapaukset, joissa voimassa olevaan lainsäädäntöön tai vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön tehdään merkittäviä muutoksia tai joissa ilmenee uusia suuntauksia tai väkivallan muotoja, erityisesti silloin, kun teknologian kehitys johtaa uusiin verkkoväkivallan muotoihin.
- (50) Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koskevien rikosten monimutkaisuuden ja vakavuuden vuoksi sekä uhrien erityisten tukitarpeiden vuoksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että nimetyt elimet tarjoavat uhreille lisätukea ja ehkäisevät tällaisia rikoksia. Neuvoston direktiivin 2004/113/EY⁽⁹⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2006/54/EY⁽¹⁰⁾ ja 2010/41/EU⁽¹¹⁾ mukaisesti perustetuilla kansallisilla tasa-arvoelimillä on hyvät edellytykset hoitaa nämä tehtävät, koska niillä on asiantuntemusta sukupuoleen perustuvaa syrjintää koskeissa asioissa. Jotta nämä elimet voisivat hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niille annetaan riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit.
- (51) Tiettyihin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluviin rikoksiin liittyy kohonnut toistuvan, pitkittyneen tai jopa jatkuvan uhriksi joutumisen riski. Tällainen riski ilmenee erityisesti sellaisten rikosten yhteydessä, joihin liittyy tiettyjen verkkoväkivaltarikosten seurauksena saadun materiaalin saattaminen käytettäviin TVT:n avulla, kun otetaan huomioon, miten helposti ja nopeasti tällainen materiaali voidaan levittää laajassa mittakaavassa ja millaisia vaikeuksia tällaisen materiaalin poistamisessa usein on. Tämä riski on yleensä olemassa vielä tuomion antamisen jälkeenkin. Jotta tällaisten rikosten uhrien oikeudet voidaan turvata tehokkaasti, jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi toteutettava soveltuvia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on viipymättä poistaa kyseinen materiaali. Koska materiaalin poistamista lähteellä ei välttämättä ole aina mahdollista toteuttaa esimerkiksi poistamismääräyksen täytäntöönpanoon tai toimeenpanoon liittyvien oikeudellisten tai käytännön vaikeuksien vuoksi, jäsenvaltioiden olisi myös voitava säätää toimenpiteistä, joilla viipymättä estetään pääsy tällaiseen materiaaliin.
- (52) Tämän direktiivin säännökset, jotka koskevat materiaalin poistamiseksi ja siihen pääsyn estämiseksi annettavia määräyksiä ja muita toimenpiteitä, eivät saisi vaikuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/2065⁽¹²⁾ säädettyihin asiaa koskeviin sääntöihin. Tällaisissa määräyksissä olisi erityisesti noudatettava kieltoa

⁽⁹⁾ Neuvoston direktiivi 2004/113/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla (EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/41/EU, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin sekä neuvoston direktiivin 86/613/ETY kumoamisesta (EUVL L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1).

asettaa yleisiä valvontavelvoitteita tai yleisiä aktiivisia tiedonhankintavelvoitteita sekä kyseisen asetuksen erityisiä vaatimuksia, jotka koskevat määräyksiä laittoman verkkosisällön poistamisesta.

- (53) Toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on viipymättä poistaa materiaali tai estää pääsy materiaaliin, olisi sisällyttävä erityisesti kansallisten viranomaisten valtuuttaminen antamaan säilytyspalvelun tarjoajille määräyksiä poistaa yksi tai useampi osa kyseisestä materiaalista tai estää pääsy siihen. Kansallisten viranomaisten olisi myös voitava osoittaa muille asiaankuuluville välityspalvelun tarjoajille määräyksiä pääsyn estämisestä.
- (54) Kaikki toimenpiteet, joilla poistetaan materiaali tai estetään pääsy siihen, mukaan lukien erityisesti määräykset materiaalin poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä, voivat vaikuttaa muiden osapuolten kuin uhrien, kuten sisällöntarjoajien, niiden säilytyspalvelun tarjoajien, joiden palveluja saatetaan käyttää, ja näiden palvelujen loppukäyttäjien, oikeuksiin ja etuihin sekä yleiseen etuun. Sen vuoksi olisi varmistettava, että tällaisia määräyksiä ja muita toimenpiteitä voidaan toteuttaa ainoastaan läpinäkyvällä tavalla ja että säädetään asianmukaisista suojatoimista sen varmistamiseksi, että ne rajoitetaan siihen, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista, että oikeusvarmuus taataan, että säilytyspalvelun tarjoajat, muut asiaankuuluvat välityspalvelun tarjoajat ja sisällöntarjoajat voivat käyttää oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että taataan kaikkien asiaan liittyvien oikeuksien ja etujen, mukaan lukien kaikkien asianomaisten osapuolten perusoikeudet, oikeudenmukainen tasapaino perusoikeuskirjan mukaisesti. On tärkeää punnita huolellisesti kaikki asiaan liittyvät oikeudet ja edut tapauskohtaisesti.
- (55) Kun otetaan huomioon, millainen merkitys tiettyjen rikoslainsäädännön mukaisten rikosten tutkinnalle tai niihin liittyville syytetoimille voi olla materiaalilla, joka voi olla tämän direktiivin nojalla annettujen kyseisen materiaalin poistamista tai siihen pääsyn estämistä koskevien määräysten tai muiden toimenpiteiden kohteena, olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa hankkia tai ottaa talteen tällaista materiaalia. Näihin toimenpiteisiin voisi kuulua esimerkiksi asiaankuuluvien säilytyspalvelun tarjoajien tai muiden asiaankuuluvien välityspalvelujen tarjoajien velvoittaminen toimittamaan materiaali näille viranomaisille tai säilyttämään materiaali rajoitetun ajan, joka ei ylitä sitä, mikä on tarpeen. Tällaisilla toimenpiteillä olisi varmistettava materiaalin turvaaminen, ne olisi rajoitettava siihen, mikä on kohtuullista ja oikeasuhteista, ja niiden olisi oltava sovellettavien henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen mukaisia.
- (56) Uhrien olisi voitava saada korvaus rikosoikeudellisen menettelyn aikana, jotta vältetään toissijainen uhriksi joutuminen.
- (57) Erityistukipalvelujen olisi tarjottava tukea naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikkien muotojen uhreille, muun muassa seksuaaliväkivallan, naisen sukuelinten silpomisen, pakkoabortin, pakkoabortin ja -steriloinnin, seksuaalisen häirinnän ja verkkoväkivallan eri muotojen uhreille. Uhreille olisi tarjottava erityistukipalveluja riippumatta siitä, ovatko he tehneet virallisen rikosilmoituksen.
- (58) Erityistukipalvelujen olisi tarjottava uhreille heidän erityistarpeisiinsa yksilöityä tukea. Tällaisen tuen tarjoajan olisi oltava samaa sukupuolta silloin, kun sitä pyydetään tai se on tarkoituksenmukaista ja kun tällainen henkilö on käytettävissä. Oikeudellista kehystä on tarpeen täydentää direktiivissä 2012/29/EU säädettyjen vaatimusten pohjalta, jotta voidaan varmistaa, että erityistukipalveluille annetaan kaikki tarvittavat välineet kohdennetun ja yhdenmisen tuen tarjoamiseksi uhreille heidän erityistarpeensa huomioon ottaen. Tällaisia palveluja voitaisiin tarjota uhrien yleisten tukipalvelujen lisäksi tai kiinteänä osana näitä yleisiä tukipalveluja, jotka voivat kääntyä erityistukea tarjoavien olemassa olevien yksiköiden, kuten naisten erityistukipalvelujen, puoleen. Erityistukea voisivat jäsenvaltioiden maantieteen ja väestörakenteen huomioon ottaen tarjota viranomaiset, uhrien tukijärjestöt tai muut valtiosta riippumattomat järjestöt. Tällaisille viranomaisille tai järjestöille olisi myönnettävä riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit. Jos palveluja tarjoavat valtiosta riippumattomat järjestöt, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ne saavat asianmukaiset varat.
- (59) Naisten erityispalveluilla, kuten naisten tukikeskuksilla, naisten turvakodeilla, auttavilla puhelimilla, raiskausriisikeskuksilla, seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskuksilla ja primaarivaiheen ennaltaehkäisyneuvonpuhelimilla, voi olla elintärkeä rooli neuvonnan ja tuen tarjoamisessa uhreille. Niitä voivat tarjota myös valtiosta riippumattomat naisten johtamat järjestöt.
- (60) Uhreilla on yleensä monenlaisia suojele- ja tukitarpeita. Jotta näihin tarpeisiin voitaisiin vastata tehokkaasti, jäsenvaltioiden olisi tarjottava erityistukipalveluja samoissa tiloissa, koordinoimalla palveluja yhteyspisteen kautta tai helpottamalla näiden palvelujen saatavuutta keskitetyn verkossa toimivan yhteyspisteen kautta. Keskitetyn verkossa toimivan yhteyspisteen avulla varmistettaisiin, että myös syrjäisillä alueilla olevat uhrit tai uhrit, jotka ovat fyysisesti

estyneitä tulemaan tällaisiin erityistukipalveluihin, voisivat myös saada tällaisia palveluja. Keskitettyä verkossa toimivaa yhteyspistettä varten olisi vähintään perustettava yksi ajan tasalla pidettävä verkkosivusto, jolla on kaikki merkitykselliset tiedot saatavilla olevista tuki- ja suojelupalveluista sekä ohjeet niihin pääsystä. Tällaisen verkkosivuston olisi täytettävä vammaisten henkilöiden saavutettavuutta koskevat vaatimukset.

- (61) Uhreilla on heidän kokemansa trauma huomioon ottaen yksilöllisiä tukitarpeita. Erityistukipalveluissa olisi annettava uhreille apua, joka on voimaannuttavaa ja auttaa heitä toipumisprosessissa. Erityistukipalveluja olisi oltava saatavilla riittävä määrä, ja niiden olisi jakauduttava asianmukaisesti kunkin jäsenvaltion alueella siten, että otetaan huomioon kyseisen jäsenvaltion maantiede ja väestörakenne sekä verkkopalvelujen tarjonta. Tätä tarkoitusta varten erityistukipalveluja olisi tarjottava mahdollisuuksien mukaan kielellä, jota uhri voi ymmärtää, ja uhrin ikätasolle sopivalla tavalla.
- (62) Erityistukipalveluja, kuten turvakoteja ja raiskauskriisikeskuksia, olisi pidettävä keskeisinä palveluina kriiseissä ja hätätilanteissa, myös terveystilanteissa. Tarkoituksena olisi oltava jatkaa näiden palvelujen tarjoamista tilanteissa, joissa perheväkivalta ja naisiin kohdistuva väkivalta yleensä lisääntyvät jyrkästi.
- (63) Uhreille olisi tarjottava apua ja tukea ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja tarvittavan ajan sen jälkeen esimerkiksi silloin, kun väkivallan vakavat fyysiset tai henkiset seuraukset edellyttävät yhä lääketieteellistä hoitoa tai jos uhrin turvallisuus on vaarassa erityisesti uhrin rikosoikeudenkäynnin aikana antamien lausuntojen takia.
- (64) Seksuaaliväkivallan, kuten raiskauksen, traumatisoiva luonne edellyttää koulutetun ja erikoistuneen henkilöstön erityisen hienovaraista apua. Seksuaaliväkivallan uhrit tarvitsevat välitöntä traumatukea, minkä lisäksi heille on tehtävä välittömästi oikeuslääketieteellinen tutkimus tulevia syytetoimia varten tarvittavien todisteiden turvaamiseksi. Raiskauskriisikeskuksia tai seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskuksia olisi oltava saatavilla riittävä määrä, ja niiden olisi jakauduttava asianmukaisesti kunkin jäsenvaltion alueella siten, että otetaan huomioon kyseisen jäsenvaltion maantiede ja väestörakenne. Tällaiset keskuksat voivat olla osa jäsenvaltion olemassa olevaa terveydenhuoltojärjestelmää. Vastaavasti naisen sukulinten silpomisesta uhrit, jotka ovat usein tyttäriä, tarvitsevat yleensä kohdennettua tukea. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että ne tarjoavat juuri näille uhreille yksilöityä tukea. Kun otetaan huomioon tällaisten rikosten uhrien ainutkertaiset olosuhteet ja heidän tästä johtuva haavoittuvuutensa, tällaista erityistukea olisi tarjottava korkeimpia yksityisyyden suojaa ja salassapitovelvollisuutta koskevia vaatimuksia noudattaen.
- (65) Työssä tapahtuvaa seksuaalista häirintää pidetään direktiiveissä 2004/113/EY, 2006/54/EY ja 2010/41/EU yhtenä sukupuoleen perustuvan syrjinnän muotona. Työssä tapahtuvalla seksuaalisella häirinnällä on merkittäviä kielteisiä seurauksia sekä uhreille että työnantajille. Niin uhreille kuin työnantajillekin olisi tarjottava sisäisiä tai ulkopuolisia neuvontapalveluja, jos työssä tapahtuva seksuaalinen häirintä on nimenomaisesti säädetty rangaistavaksi kansallisessa lainsäädännössä. Tällaisiin palveluihin olisi sisällyttävä tietojen antaminen työssä tapahtuvan seksuaalisen häirinnän asianmukaisista käsittelytavoista ja käytettävissä olevista keinoista rikoksentehtävien poistamiseksi työpaikalta.
- (66) Jäsenvaltioita kannustetaan varmistamaan, että kansalliset auttavat puhelimitse tavoitettavissa maksutta unionin tasolla yhdenmukaistetusta numerosta eli numerosta 116 016 mahdollisten olemassa olevien kansallisten numerojen lisäksi ja että ne ovat saatavilla ympärivuorokautisesti. Yleisölle olisi tiedotettava asianmukaisesti tällaisen yhdenmukaistetun numeron olemassaolosta ja käytöstä. Erityistukipalvelujen, mukaan lukien naisten erityistukipalvelut, olisi voitava hoitaa tällaisia auttavia puhelimia kansallisen käytännön mukaisesti. Nykyisillä auttavien puhelinten tarjoajilla, mukaan lukien valtiosta riippumattomat järjestöt, on merkittävää kokemusta tällaisten palvelujen tarjoamisesta. Tällaisten auttavien puhelinten kautta tarjottavaan tukeen olisi sisällyttävä kriisineuvonta ja tietojen antaminen uhreille kasvokkain tarjottavista palveluista, kuten turvakodeista, erityistukipalveluista, muista asiaan liittyvistä sosiaali- ja terveyspalveluista tai poliisista. Rikoksen uhreille tukea tarjoavien auttavien puhelinten olisi tarvittaessa ja pyydettyä voitava ohjata uhrit erityistukipalveluihin, erikoistuneisiin auttaviin puhelimiin tai molempiin.
- (67) Turvakodeilla ja muulla rikoksen uhreille tarkoitettulla sopivalla väliaikaisella majoituksella on keskeinen rooli uhrien suojelemisessa väkivallanteoilta. Sen lisäksi, että turvakodit tarjoavat uhreille turvallisen paikan, niiden olisi tarjottava uhreille näiden tarvitsemää tukea toisiinsa kytkeytyvissä ongelmissa, jotka liittyvät uhrien terveyteen, myös mielenterveyteen, taloudelliseen tilanteeseen ja heidän lastensa hyvinvointiin, ja viime kädessä valmisteltava uhreja itsenäiseen elämään. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että turvakoteja ja muuta sopivaa väliaikaista majoitusta on saatavilla riittävä määrä. Termillä ”riittävä määrä” on tarkoitus varmistaa, että kaikkien uhrien tarpeet täytetään, niin

turvakotipaikkojen kuin erityistuenkin suhteen. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisen Euroopan neuvoston työryhmän syyskuussa 2008 antamassa lopullisessa toimintakertomuksessa suositetaan turvallista majoitusta erityisissä naisten turvakodeissa, joita olisi saatavilla joka alueella niin, että 10 000:ta asukasta kohti on yksi perhepaikka. Turvakotipaikkojen lukumäärän olisi kuitenkin perustuttava realistiseen arvioon todellisesta tarpeesta. Tällaisissa turvakodeissa olevien uhrien henkilöllisyys olisi pidettävä salassa, jotta naisten turvallisuus voidaan varmistaa. Turvakodit olisi varustettava niin, että naisten erityistarpeet otetaan huomioon, esimerkiksi tarjoamalla ainoastaan naisille tarkoitettuja turvakoteja. Turvakotien ja muun sopivan väliaikaisen majoituksen olisi oltava alle 18-vuotiaiden huollettavien saatavilla. Tällaisissa turvakodeissa ja majoituksessa olevien uhrien turvallisuus ja hyvinvointi on kuitenkin aina etusijalla, erityisesti silloin, kun uhrin ja aikuisikää lähestyvät huollettavat jakavat majoitukseen. Jos turvakodit eivät ole maksuttomia ja jäsenvaltiot pyytävät uhreilta maksua ylläpidosta turvakodissa tai väliaikaisessa majoituksessa, maksun olisi oltava kohtuullinen eikä se saisi estää uhrien pääsyä turvakoteihin tai väliaikaiseen majoitukseen. Turvakotien olisi varmistettava, että niissä on koulutettua ja erikoistunutta henkilöstöä, joka on tekemisissä uhrien kanssa ja tukee heitä.

- (68) Jotta lapsiin kohdistuviin kielteisiin seurauksiin voitaisiin puuttua tehokkaasti, lapsille tarkoitettuihin tukitoimenpiteisiin olisi kuuluttava lapsen ikätasoon, kehitykseen liittyviin tarpeisiin ja yksilölliseen tilanteeseen mukautettu erikoistunut psykologinen neuvonta sekä tarvittaessa pediatriinen hoito, ja niitä olisi tarjottava niin pian kuin toimivaltaisilla viranomaisilla on perusteltua syytä epäillä, että lapset ovat saattaneet joutua uhreiksi tai todistajiksi. Tuen tarjoamisessa lapsille olisi ensisijaisesti otettava huomioon lapsen oikeudet, sellaisina kuin ne on vahvistettu perusoikeuskirjan 24 artiklassa.
- (69) Koska naisiin kohdistuvasta väkivallasta tai perheväkivallasta on elinikäiset seuraukset lapsille, jonka vanhempi on surmattu näiden rikosten seurauksena, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tällaiset lapset voivat täysimääräisesti hyötyä tästä direktiivistä erityisesti kohdennettujen suojele- ja tukitoimenpiteiden kautta, myös asiaan liittyvien oikeudenkäyntien kuluessa.
- (70) Jotta voidaan varmistaa lasten turvallisuus mahdollisissa tapaamisissa rikoksentehtäjän tai rikoksesta epäillyn kanssa, joka on vanhempainvastuunkantaja ja jolla on tapaamisoikeus sovellettavien kansallisten siviilioikeudellisten sääntöjen mukaisesti, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että käytettävissä on valvottuja puolueettomia tiloja, kuten lastensuojeluviranomaisen toimisto, jotta tapaamiset voidaan järjestää siellä lapsen edun mukaisesti. Tarvittaessa tapaamiset olisi järjestettävä lastensuojeluviranomaisen läsnä ollessa. Jos on tarpeen järjestää väliaikainen majoitus, lapset olisi ensisijaisesti majoitettava yhdessä sellaisen vanhempainvastuunkantajan kanssa, joka ei ole rikoksentehtäjä tai rikoksesta epäilty. Lapsen etu olisi aina otettava huomioon.
- (71) Moniperusteista syrjintää kohtaavilla uhreilla on kohonnut riski kokea väkivaltaa. Heihin voivat kuulua vammaiset naiset, naiset, joiden oleskeluasema tai oleskelulupa riippuu toisen henkilön oikeudesta tai luvasta, paperittomat maahanmuuttajanaiset, kansainvälistä suojelua hakevat naiset, aseellista selkkausta pakenevat naiset, asunnottomuudesta kärsivät naiset, rodulliseen tai etniseen vähemmistöön kuuluvat naiset, maaseudulla asuvat naiset, prostituutiota harjoittavat naiset, pienituloiset naiset, naisvangit, lesbot, homot, biseksuaalit, transihmiset tai intersukupuoliset henkilöt, ikääntyneet naiset tai alkoholia ja huumeita väärinkäyttävät naiset. Moniperusteista syrjintää kohtaavien uhrien olisi sen vuoksi saatava erityistä suojelua ja tukea.
- (72) Vammaiset naiset kokevat suhteettoman paljon naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa, ja vammaisuutensa vuoksi heillä on usein vaikeuksia saada suojele- ja tukitoimenpiteitä. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että he voivat hyötyä täysimääräisesti tässä direktiivissä säädetyistä oikeuksista yhdenvertaisesti muiden kanssa, ja kiinnitettävä asianmukaista huomiota tällaisten uhrien erityiseen haavoittuvuuteen ja siihen, miten vaikeaa heidän todennäköisesti on hakea apua.
- (73) Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi toteutettavien toimien olisi perustuttava kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, joka koostuu primaari-, sekundaari- ja tertiaarivaiheen ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä. Primaarivaiheen ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä olisi pyrittävä estämään väkivalta, ja niihin voisi sisältyä valistuskampanjoita ja kohdennettuja koulutusohjelmia, joilla lisätään suuren yleisön tietoisuutta väkivallan kaikkien muotojen eri ilmentymistä ja niiden seurauksista ja lisätään tietoa suostumuksesta henkilösuhteissa varhaisessa iässä. Sekundaarivaiheen ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä olisi pyrittävä havaitsemaan väkivalta varhain ja estämään sen eteneminen tai kärjistyminen varhaisessa vaiheessa. Tertiaarivaiheen ennaltaehkäisyssä olisi keskityttävä ehkäisemään rikoksen uusimista ja uudelleen uhriksi joutumista ja hoitamaan asianmukaisesti väkivallan seurauksia, ja siihen voisi sisältyä sivustakatsojien intervention, varhaisen intervention keskustusten ja interventio-ohjelmien edistäminen.

- (74) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava aiheellisia ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä. Tällaisia toimenpiteitä voisivat olla valistuskampanjat, joilla torjutaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa. Ennaltaehkäisyä voidaan toteuttaa myös virallisessa koulutuksessa erityisesti vahvistamalla seksuaalikasvatusta ja sosioemotionaalisia taitoja ja empatiaa ja oppimalla, miten solmitaan terveitä ja kunnioittavia suhteita. Kielimuurin sekä erilaiset luku- ja kirjoitustaidon ja kykyjen tasot huomioon ottaen jäsenvaltioiden olisi keskitettävä kohdennettuja toimia ryhmille, joilla on kohonnut riski ja joihin kuuluvat lapset, lasten iän ja kehitystason huomioon ottaen, vammaiset henkilöt, alkoholin ja huumeiden väärinkäyttäjät sekä lesbot, homot, biseksuaalit, transihmiset tai intersukupuoliset henkilöt.
- (75) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla estetään ruokkimasta haitallisia sukupuolistereotypioita, jotta voidaan kitkeä pois ajatus naisten alhaisemmasta asemasta tai kaavamaiset käsitykset naisten ja miesten rooleista. Niihin voisi sisältyä myös toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan, ettei kulttuurin, tavan, uskonnon, perinteen tai kunnian mielletä oikeuttavan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevia rikoksia eivätkä ne johda tällaisten rikosten lievempään kohteluun. Ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä olisi kannustettava miehiä ja poikia toimimaan myönteisinä roolimalleina naisten ja miesten tasa-arvon tukemiseksi, mutta niillä olisi myös pyrittävä poistamaan stereotypioita, jotka estävät miehiä hakemasta apua tilanteissa, joissa heihin kohdistetaan väkivaltaa. Kun otetaan huomioon, että lapset altistuvat jo hyvin nuoresta iästä sukupuolirooleille, jotka muokkaavat heidän minäkuvaansa ja vaikuttavat heidän akateemisiin ja ammatillisiin valintoihinsa sekä odotuksiin, jotka koskevat heidän roolejaan naisina ja miehinä heidän koko elämänsä ajan, on ratkaisevan tärkeää puuttua sukupuolistereotypioihin varhaiskasvatuksessa.
- (76) Jotta resurssit voitaisiin keskittää sinne, missä niitä eniten tarvitaan, vaatimuksen, joka koskee ennalta ehkäisevien toimenpiteiden toteuttamista tietoisuuden lisäämiseksi naisen sukuelinten silpomisesta ja pakkoavioliitosta, ja näiden toimenpiteiden laajuuden olisi oltava oikeassa suhteessa niiden henkilöiden määrään, joihin kohdistuu tällaisen käytännön riski tai joihin tällainen käytäntö vaikuttaa kyseisessä jäsenvaltiossa.
- (77) Sen varmistamiseksi, että uhrin tunnistetaan ja että he saavat asianmukaista tukea ja suojelua, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että uhreihin todennäköisesti yhteydessä olevat viranhaltijat saavat koulutusta ja kohdennettua tietoa. Tuomioistuinten henkilöstöön kuuluvien olisi edellytettävä saavan tällaista koulutusta vain, jos he todennäköisesti ovat tekemisissä uhrien kanssa, ja ainoastaan siinä määrin kuin on aiheellista suhteessa siihen, kuinka he ovat tekemisissä uhrien kanssa. Juristien, syyttäjien ja tuomareiden sekä sellaisten oikeuslalla toimivien, jotka tarjoavat uhrien tukipalveluja tai korjaavan oikeuden palveluja, koulutusta olisi edistettävä. Tällaisen koulutuksen olisi sisällettävä tarvittaessa myös niitä tukipalveluja koskevaa koulutusta, joihin uhreja olisi ohjattava, tai erityiskoulutusta, jos näiden henkilöiden työ keskittyy erityistarpeita omaaviin uhreihin, ja erityistä psykologista koulutusta. Koulutuksessa olisi käsiteltävä pelottelun ja toistuvan ja toissijaisen uhriksi joutumisen riskiä ja ehkäisemistä sekä uhrien suojele- ja tukitoimenpiteiden saatavuutta. Jotta voidaan ehkäistä työssä tapahtuvaa seksuaalista häirintää ja puuttua siihen asianmukaisesti, myös valvontatehtäviä hoitavien henkilöiden olisi saatava koulutusta, jos työssä tapahtuva seksuaalinen häirintä on nimenomaisesti säädetty rangaistavaksi kansallisessa lainsäädännössä. Näiden henkilöiden olisi myös saatava tietoa kolmannen osapuolen harjoittaman väkivallan riskistä. ”Kolmannen osapuolen” harjoittamalla väkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, josta henkilöstö voi kärsiä työpaikalla jonkun muun kuin työtoverin taholta, ja se kattaa tapaukset, joissa sairaanhoitajat kokevat seksuaalista häirintää potilaan taholta.
- (78) Jotta voitaisiin omaksua kokonaisvaltainen lähestymistapa naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikkien muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että asianomaiset viranhaltijat ja ammattihenkilöt saavat koordinoitua monialaista yhteistyötä koskevaa koulutusta sen varmistamiseksi, että asiaankuuluvat hallintoelimet ja viranomaiset käsittelevät nopeasti tapausten ohjaamiset ja että asianomaiset ammattiasiantuntijat, myös terveydenhuollon, oikeuspalvelujen, koulutuspalvelujen tai sosiaalihuollon aloilla, osallistuvat tällaisten tapausten käsittelyyn. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, miten ne järjestävät tällaisen koulutuksen. Tässä direktiivissä säädettyjä velvoitteita ei olisi tulkittava siten, että niillä puututtaisiin korkeakoulujen autonomiaan.
- (79) Ilmoittamatta jättämisen torjumiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava yhteyttä lainvalvontaviranomaisiin, kun kehitetään koulutusta, varsinkin haitallisista sukupuolistereotypioista, mutta myös ehkäistäessä rikoksia, koska lainvalvontaviranomaisilla on yleensä tiiviit yhteydet ryhmiin, joihin kohdistuu väkivallan riski, ja uhreihin.
- (80) Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevien rikosten tai niiden uusimisen riskin ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi olisi perustettava interventio-ohjelmia. Interventio-ohjelmien olisi oltava koulutettujen ja osaavien ammattihenkilöiden toteuttamia. Interventio-ohjelmilla olisi erityisesti pyrittävä varmistamaan turvalliset suhteet ja opettamaan rikoksentekejille tai henkilöille, jotka ovat vaarassa syyllistyä rikoksiin, kuinka he voivat oppia

väkivallatonta käyttäytymistä henkilösuhteissa ja torjua väkivaltaisia käyttäytymismalleja. Jäsenvaltiot voisivat käyttää Euroopan tasa-arvoinstituutin interventio-ohjelmia varten laatimia yhteisiä normeja ja ohjeita.

- (81) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa väkivaltaa koskevan rikoksen tekijälle tai tällaisesta rikoksesta epäillylle, jota koskee välitön lähestymiskielto, lähestymiskielto tai suojelumääräys, olisi annettava tietoa saatavilla olevista interventio-ohjelmista.
- (82) Kun on kyse raiskauksena pidettävistä rikoksista, rikosentekijöitä olisi kannustettava osallistumaan interventio-ohjelmiin, joilla pienennetään rikoksen uusimisen riskiä.
- (83) Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä ja pantava täytäntöön tehokkaita, kokonaisvaltaisia ja koordinoituja toimintapolitiikkoja, jotka kattavat kaikki asiaankuuluvat toimenpiteet naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikkien muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Näissä toimintapolitiikoissa uhrin oikeudet olisi asetettava kaikkien toimenpiteiden keskiöön. Jäsenvaltioilla olisi oltava harkintavalta päättää, mitkä viranomaiset nimetään tai perustetaan virallisiksi elimiksi, jotka vastaavat kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien väkivallan muotojen ehkäisemistä ja torjumista koskevien toimintapolitiikkojen ja toimenpiteiden koordinoinnista, täytäntöönpanosta, seurannasta ja arvioinnista, jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen mukaisesti edellyttäen, että tällaisilla viranomaisilla on tässä direktiivissä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavat valtuudet. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava toimintapolitiikan vähimmäistason koordinointi keskustamalla sekä tapauksen mukaan alue- tai paikallistasolla kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja rajoittamatta toimivaltajakoa kussakin jäsenvaltiossa. Kyseinen koordinointi voisi olla osa kansallisia toimintasuunnitelmia.
- (84) Kansalaisyhteiskunnan järjestöt, mukaan lukien uhrien parissa toimivat valtiosta riippumattomat järjestöt, käsittävät laajan valikoiman toimijoita, joilla on monenlaisia rooleja ja toimeksiantoja. Tällaiset järjestöt tarjoavat arvokasta asiantuntemusta, ja niiden osallistumisesta ja panoksesta voisi olla hyötyä virallisten poliittikkatoimien suunnittelu- ja täytäntöönpanoprosessien ja niihin liittyvien seurantaprosessien aikana.
- (85) Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä kansallisia toimintasuunnitelmia osana pyrkimyksiä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi.
- (86) Sen varmistamiseksi, että tässä direktiivissä määriteltyjen verkkoväkivaltarikosten uhrin voivat tosiasiallisesti käyttää oikeuksiaan saada tällaisiin rikoksiin liittyvä laiton materiaali poistettua, jäsenvaltioiden olisi edistettävä itsesääntely-yhteistyötä asiaankuuluvien välityspalvelun tarjoajien välillä. Jotta voidaan varmistaa, että tällainen materiaali havaitaan varhain ja siihen puututaan tehokkaasti ja että tällaisten rikosten uhreja autetaan ja tuetaan asianmukaisesti, jäsenvaltioiden olisi myös helpotettava jo olemassa olevien vapaaehtoisten itsesääntelytoimenpiteiden, kuten käytäntösääntöjen, käyttöönottoa tai lisättävä tietoisuutta niistä. Tällaiseen helpottamiseen olisi sisällyttävä itsesääntelytoimenpiteitä järjestelmällisten riskien havaitsemiseksi, jotta voidaan erityisesti vahvistaa mekanismeja, joiden tarkoituksena on puuttua verkkoväkivaltaan, ja parantaa sellaisten välityspalvelun tarjoajien työntekijöiden koulutusta, jotka osallistuvat väkivallan ennaltaehkäisyyn ja tarjoavat apua ja tukea uhreille. Tällaisilla itsesääntelytoimenpiteillä voitaisiin täydentää unionin tason toimia, joita toteutetaan erityisesti asetuksen (EU) 2022/2065 nojalla.
- (87) Parhaiden käytäntöjen vaihtaminen ja kuuleminen yksittäistapauksissa Eurojustin, Euroopan rikosoikeudellisen verkoston ja muiden asiaankuuluvien unionin virastojen toimeksiantojen puitteissa voisi olla erittäin arvokasta, kun ehkäistään ja torjutaan kaikkia naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan muotoja.
- (88) Toimintapolitiikkoja, joilla voidaan asianmukaisesti puuttua naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan, voidaan laatia ainoastaan kattavien ja vertailukelpoisten eriteltyjen tietojen pohjalta. Jotta kehitystä jäsenvaltioissa voidaan seurata tehokkaasti, jäsenvaltioita kehoitetaan myös tekemään säännöllisesti kyselytutkimuksia. Tämä voitaisiin tehdä komission (Eurostatin) yhdenmukaistettuja menetelmiä käyttäen.
- (89) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tämän direktiivin tarkoituksia varten kerättävät tiedot rajoitetaan siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, jotta voidaan tukea naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan yleisyyden ja suuntausten seurantaa ja laatia uusia toimintastrategioita tällä alalla. Jäsenvaltioiden olisi toimitettava vaaditut tiedot Euroopan tasa-arvoinstituutille, jotta näitä tietoja voidaan vertailla, arvioida ja analysoida unionin tasolla.

- (90) Tämän direktiivin nojalla suoritettava henkilötietojen käsittely, mukaan lukien toimivaltaisten viranomaisten suorittama henkilötietojen vaihto tai siirto, on toteutettava asetuksen (EU) 2016/679 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2002/58/EY⁽¹³⁾ ja (EU) 2016/680 mukaisesti. Unionin toimielinten, elinten, toimistojen tai virastojen suorittama henkilötietojen käsittely on toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2016/794⁽¹⁴⁾, (EU) 2018/1725⁽¹⁵⁾ ja (EU) 2018/1727⁽¹⁶⁾ tai muiden sovellettavien tietosuojaa koskevien unionin sääntöjen mukaisesti.
- (91) Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, ja jäsenvaltiot voivat sen vuoksi vapaasti ottaa käyttöön tai pitää voimassa tiukempia rikosoikeudellisia sääntöjä, jotka koskevat rikosten ja seuraamusten määrittelyä naisiin kohdistuvan väkivallan alalla. Uhrien oikeuksia koskevien tämän direktiivin säännösten osalta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa säännöksiä, joissa asetetaan tiukempia vaatimuksia, mukaan lukien säännökset, joilla taataan uhrien suojelun ja tuen korkeampi taso.
- (92) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli ehkäistä ja torjua naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koko unionissa yhteisten vähimmäissääntöjen perusteella, vaan se voidaan suunniteltujen toimenpiteiden laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (93) SEU:hun ja SEUT:hen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on 22 päivänä kesäkuuta 2022 päivättyllä kirjeellä ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (94) SEU:hun ja SEUT:hen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (95) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausunnon 5 päivänä huhtikuuta 2022,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevat säännöt. Siinä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat

- a) rikosten ja seuraamusten määrittelyä naisten ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön sekä tietokonerikollisuuden alalla;
- b) naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan kaikkien muotojen uhrien oikeuksia ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja tarvittavan ajan sen jälkeen;

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1727, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 138).

c) uhrien suojelua ja tukemista sekä ennaltaehkäisyä ja varhaista tilanteeseen puuttumista.

2. Tämän direktiivin 3–7 lukua sovelletaan kaikkiin naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa koskevien rikosten uhreihin heidän sukupuolestaan riippumatta. Näitä uhreja ovat kaikki 2 luvussa rangaistavaksi säädettyjen tekojen uhrin sekä uhrin, joihin on kohdistettu mikä tahansa muu naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan teko, sellaisina kuin ne on säädetty rangaistaviksi muissa unionin säädöksissä tai kansallisessa lainsäädännössä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) "naisiin kohdistuvalla väkivallalla" kaikkia sukupuoleen perustuvan väkivallan tekoja, jotka kohdistetaan naiseen tai tyttöön siksi, että hän on nainen tai tyttö, tai jotka vaikuttavat suhteettomasti naisiin tai tyttöihin ja aiheuttavat tai todennäköisesti aiheuttavat ruumiillista, seksuaalista, psyykkistä tai taloudellista haittaa tai kärsimystä, mukaan lukien tällaisilla teoilla uhkaaminen, pakottaminen tai mielivaltainen vapaudenriisto joko julkisessa tai yksityiselämässä;
- b) "perheväkivallalla" kaikkia ruumiillisen, seksuaalisen, henkisen tai taloudellisen väkivallan tekoja, jotka ovat perheen tai kodin sisäisiä, riippumatta siitä, ovatko perhesiteet biologisia vai oikeudellisia, tai toistensa entisten tai nykyisten puolisoitten tai kumppanien välisiä, riippumatta siitä, asuuko rikosentekijä tai onko hän asunut samassa asunnossa uhrin kanssa;
- c) "uhrilla" sukupuolesta riippumatta jokaista henkilöä, jolle on aiheutunut välitöntä haittaa naisiin kohdistuvasta väkivallasta tai perheväkivallasta, mukaan lukien lapset, joille on aiheutunut haittaa perheväkivallan todistamisesta;
- d) "säilytyspalvelun tarjoajalla" asetuksen (EU) 2022/2065 3 artiklan g alakohdan iii alakohdassa määritellyn säilytyspalvelun tarjoajaa;
- e) "välityspalvelun tarjoajalla" asetuksen (EU) 2022/2065 3 artiklan g alakohdassa määritellyn välityspalvelun tarjoajaa;
- f) "lapsella" alle 18-vuotiasta henkilöä;
- g) "huollettavalla" uhrin lasta tai muuta henkilöä, joka asuu samassa kotitaloudessa uhrin kanssa ja jolle uhri tarjoaa hoivaa ja tukea mutta joka ei ole rikosentekijä tai rikoksesta epäilty;
- h) "toimivaltaisella viranomaisella" viranomaista, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla nimetty toimivaltaiseksi suorittamaan tässä direktiivissä säädetyn tehtävän.

2 LUKU

NAISTEN JA LASTEN SEKSUAALISEEN HYVÄKSIKÄYTTÖÖN LIITTYVÄT RIKOKSET SEKÄ TIETOKONERIKOLLISUUS

3 artikla

Naisen sukuelinten silpominen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava tahallinen toiminta säädetään rikoksena rangaistavaksi:

- a) isojen häpyhuulten, pienten häpyhuulten tai häpykielen täydellinen tai osittainen poistaminen leikkaamalla, infibulaatio tai muu silpominen;
- b) naisen tai tytön pakottaminen tai järjestäminen alistumaan johonkin a alakohdassa tarkoitettuun tekoon.

*4 artikla***Pakkoavioliitto**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava tahallinen toiminta säädetään rikoksena rangaistavaksi:

- a) aikuisen tai lapsen pakottaminen avioliittoon;
- b) aikuisen tai lapsen houkutteleva jonkin muun valtion kuin asuinvaltionsa alueelle kyseisen aikuisen tai lapsen pakottamiseksi avioliittoon.

*5 artikla***Intiimin tai manipuloitujen materiaalin suostumukseton jakaminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava tahallinen toiminta säädetään rikoksena rangaistavaksi:

- a) toisen henkilön ilmeisen seksuaalinen toiminta tai intiimialueita esittävien kuvien, videoiden tai samankaltaisen materiaalin saattaminen TVT:n avulla yleisön käytettäviin ilman kyseisen henkilön suostumusta, kun tällainen toiminta on omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa kyseiselle henkilölle;
- b) kuvien, videoiden tai samankaltaisen materiaalin tuottaminen, manipulointi tai muokkaaminen siten, että luodaan vaikutelma siitä, että henkilö osallistuu ilmeisen seksuaaliseen toimintaan, ja sen jälkeen näiden kuvien, videoiden tai samankaltaisen materiaalin saattaminen TVT:n avulla yleisön käytettäviin ilman kyseisen henkilön suostumusta, kun tällainen toiminta on omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa kyseiselle henkilölle;
- c) a ja b alakohdassa tarkoitettulla toiminnalla uhkailu tarkoituksena pakottaa henkilö tekemään tai sallimaan tietty teko tai olemaan tekemättä tiettyä tekoa.

2. Tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohta eivät vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuja oikeuksia, vapauksia ja periaatteita, ja mainittuja alakohtia sovelletaan rajoittamatta sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta sekä taiteen ja tieteen vapautta koskevien peruseriaatteiden, sellaisina kuin ne on pantu täytäntöön unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä.

*6 artikla***Verkkovainoaminen**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tahallinen toiminta, jossa toinen henkilö asetetaan toistuvasti tai jatkuvasti tarkkailuun TVT:n avulla kyseisen henkilön liikkeiden ja toimien jäljittämiseksi tai seuraamiseksi ilman hänen suostumustaan tai laillista lupaa tällaiseen toimintaan, säädetään rikoksena rangaistavaksi, kun tällainen toiminta on omiaan aiheuttamaan vakavaa haittaa kyseiselle henkilölle.

*7 artikla***Verkkohäirintä**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava tahallinen toiminta säädetään rikoksena rangaistavaksi:

- a) toiseen henkilöön kohdistuva toistuva tai jatkuva uhkaava käyttäytyminen ainakin silloin, kun tällaiseen käyttäytymiseen sisältyy rikoksella uhkailu TVT:n avulla, kun tällainen käyttäytyminen on omiaan saamaan kyseisen henkilön vakavasti pelkäämään oman turvallisuutensa tai huollettavien turvallisuuden puolesta;
- b) henkilöön yhdessä muiden henkilöiden kanssa TVT:n avulla yleisesti käytettävissä olevalla tavalla kohdistettu uhkaava tai loukkaava käyttäytyminen, kun tällainen käyttäytyminen on omiaan aiheuttamaan vakavaa psyykkistä haittaa kyseiselle henkilölle;
- c) sukuelimiä esittävän kuvan, videon tai muun samankaltaisen materiaalin pyytämättä tapahtuva lähettäminen TVT:n avulla toiselle henkilölle, kun tällainen toiminta on omiaan aiheuttamaan vakavaa psyykkistä haittaa kyseiselle henkilölle;

- d) toisen henkilön henkilötietoja sisältävän materiaalin saattaminen TVT:n avulla yleisön käytettäviin ilman kyseisen henkilön suostumusta muiden henkilöiden yllyttämiseksi aiheuttamaan kyseiselle henkilölle ruumiillista tai vakavaa psyykkistä haittaa.

8 artikla

Verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tahallinen yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan, joka kohdistuu sukupuolen perusteella määriteltyyn ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneseen, levittämällä yleisesti tällaista yllyttävää materiaalia TVT:n avulla säädetään rikoksena rangaistavaksi.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltiot voivat säätää, että rangaistavaa on ainoastaan teko, joka joko suoritetaan tavalla, joka on omiaan häiritsemään yleistä järjestystä, tai on uhkaavaa, alentavaa tai loukkaavaa.

9 artikla

Yllytys, avunanto ja yritys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yllytys 3–6 artiklassa ja 7 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettuna rikoksen tekemiseen säädetään rikoksena rangaistavaksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että avunanto 3 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa ja 4–8 artiklassa tarkoitettujen rikosten tekemiseen säädetään rikoksena rangaistavaksi.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yritys säädetään rikoksena rangaistavaksi.

10 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3–9 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään viisi vuotta.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kolme vuotta.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 5 ja 6 artiklassa, 7 artiklan ensimmäisen kohdan a, b ja d alakohdassa ja 8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään yksi vuosi.

11 artikla

Raskauttavat asianhaarat

Siltä osin kuin seuraavat olosuhteet eivät kuulu 3–8 artiklassa tarkoitettujen rikosten tunnusmerkistötekijöihin, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseisissä artikloissa tarkoitettujen asianomaisten rikosten yhteydessä raskauttavina asianhaarina voidaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti pitää yhtä tai useampaa seuraavista olosuhteista:

- a) rikos tai muu naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskeva rikos on tehty toistuvasti;
- b) rikos on kohdistettu henkilöön, joka on haavoittuvassa asemassa erityisten olosuhteiden, esimerkiksi riippuvuusaseman taikka ruumiillisen, henkisen, älyllisen tai aisteihin liittyvän vamman, vuoksi;
- c) rikos on kohdistettu lapseen;

- d) rikos on tehty lapsen läsnä ollessa;
- e) rikoksen on tehnyt kaksi tai useampia henkilöitä yhdessä;
- f) ennen rikosta tai sen yhteydessä on käytetty erityisen raakaa väkivaltaa;
- g) rikos on tehty käyttämällä asetta tai uhkaamalla käyttää asetta;
- h) rikos on tehty käyttämällä voimaa tai uhkaamalla voimankäytöllä taikka pakottamalla;
- i) toiminta on aiheuttanut uhrin kuoleman tai aiheuttanut uhrille vakavaa ruumiillista tai psyykkistä haittaa;
- j) rikosentekijä on aiemmin tuomittu samanlaisista rikoksista;
- k) rikos on kohdistettu entiseen tai nykyiseen puolisoon tai kumppaniin;
- l) rikoksen on tehnyt perheenjäsen tai uhrin kanssa asuva henkilö;
- m) rikos on tehty käyttämällä väärin tunnustettua luottamus- tai auktoriteettiasemaa tai vaikutusvaltaa;
- n) rikos on kohdistettu henkilöön siksi, että hän toimi julkisena edustajana, toimittajana tai ihmisoikeuspuolustajana;
- o) rikoksen tarkoituksena on ollut säilyttää tai palauttaa henkilön, perheen, yhteisön tai muun vastaavan ryhmän niin sanottu "kunnia";
- p) rikoksen tarkoituksena on ollut rankaista uhria hänen seksuaalisesta suuntautumisestaan, sosiaalisesta sukupuolestaan, ihonväristään, uskonnostaan, yhteiskunnallisesta alkuperästään tai poliittisista näkemyksistään.

12 artikla

Lainkäyttövalta

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3–9 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos

- a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella; tai
- b) rikosentekijä on sen kansalainen.

2. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle päätöksestään ulottaa lainkäyttövaltansa 3–9 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jotka on tehty sen alueen ulkopuolella, jos

- a) rikos on kohdistettu kyseisen jäsenvaltion kansalaiseen tai henkilöön, jonka vakinainen asuinpaikka on kyseisen jäsenvaltion alueella; tai
- b) rikosentekijällä on vakinainen asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden 5–9 artiklassa tarkoitetut rikokset kattavaan lainkäyttövalttaan kuuluvat myös tapaukset, joissa rikos on tehty kyseisen jäsenvaltion alueelta käytetyn TVT:n avulla, riippumatta siitä, sijaitseeko välityspalvelun tarjoaja kyseisen valtion alueella.

4. Kunkin jäsenvaltion on 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa varmistettava, että sen 3 ja 4 artiklassa tarkoitetut rikokset kattavan lainkäyttövallan ehtona ei ole, että kyseisessä artiklassa tarkoitettu toiminta on säädetty rikoksena rangaistavaksi siinä valtiossa, jossa se on toteutettu.

5. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden lainkäyttövallan harjoittamisen ehtona ei ole, että syyte voidaan nostaa vain uhrin rikoksen tekopaikassa tekemän ilmoituksen perusteella tai rikoksen tekopaikkana olevan valtion ilmiannon perusteella.

13 artikla

Vanhentumisajat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet säätääkseen vanhentumisajasta, jonka puitteissa 3–9 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinta, niihin liittyvä syytteenpano, oikeudenkäynti ja niistä tuomitseminen on mahdollista riittävän pitkään sen jälkeen kun kyseiset rikokset on tehty, jotta niitä voidaan torjua tehokkaasti. Vanhentumisajan on oltava oikeassa suhteessa kyseessä olevan rikoksen vakavuuteen nähden.
2. Jos uhri on lapsi, 3 artiklassa tarkoitettujen rikosten vanhentumisaika alkaa kulua aikaisintaan siitä, kun uhri on täyttänyt 18 vuotta.

3 LUKU

UHRIEN SUOJELU JA OIKEUSSUOJAN SAATAVUUS

14 artikla

Naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja perheväkivallasta ilmoittaminen

1. Sen lisäksi, että uhrilla on oikeus tehdä rikosilmoitus direktiivin 2012/29/EU 5 artiklan nojalla, jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhri voi ilmoittaa naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan teoista toimivaltaisille viranomaisille saavutettavien, helpokäyttöisten, turvallisten ja helposti saatavilla olevien kanavien kautta. Tähän sisältyy ainakin tämän direktiivin 5–8 artiklassa tarkoitettujen kyberrikosten tapauksessa mahdollisuus tehdä ilmoitus verkossa tai muun saavutettavan ja suojatun TVT:n avulla, sanotun kuitenkin rajoittamatta verkossa ilmoittamisen virallistamista koskevien kansallisten menettelysääntöjen soveltamista.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että mahdollisuus tehdä ilmoitus verkossa tai muun saavutettavan ja suojatun TVT:n avulla sisältää mahdollisuuden toimittaa todisteita ensimmäisessä alakohdassa vahvistetulla tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta todisteiden toimittamisen virallistamista koskevien kansallisten menettelysääntöjen soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrilla on mahdollisuus saada oikeusapua direktiivin 2012/29/EU 13 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat ulottaa oikeusavun koskemaan rikoksista ilmoittavia uhreja, jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kannustaakseen henkilöitä, jotka tietävät tai epäilevät hyvässä uskossa, että on tapahtunut naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan teko tai että väkivallantekoja on odotettavissa, ilmoittamaan tällaisista teoista toimivaltaisille viranomaisille ilman pelkoa kielteisistä seurauksista.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että salassapitovelvollisuuden alaiset terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille, jos heillä on perusteltua syytä epäillä, että on olemassa välitön riski siitä, että henkilölle tullaan aiheuttamaan vakavaa ruumiillista haittaa naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan seurauksena.
5. Jos uhri on lapsi, jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kansalliseen lainsäädäntöön perustuvan salassapitovelvollisuuden alaisilla ammattihenkilöillä on perusteltua syytä epäillä, että lapselle on aiheutettu vakavaa ruumiillista haittaa naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan seurauksena, he voivat ilmoittaa asiasta toimivaltaisille viranomaisille, sanotun kuitenkin rajoittamatta oikeudellista ammattisalassapitovelvollisuutta tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, rippisalaisuutta koskevien sääntöjen tai vastaavien periaatteiden soveltamista.
6. Kun naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan teosta toimivaltaisille viranomaisille ilmoituksen tekevä henkilö on lapsi, jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilmoitusmenettelyt ovat turvallisia, luottamuksellisia, suunniteltu ja saavutettavissa lapsiystävällisellä tavalla ja suunniteltu ja saavutettavissa lapsiystävällisellä kielellä lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilmoitusmenettelyissä avustavat lasten kanssa työskenteleyn koulutetut ammattihenkilöt, jotta taataan lapsen edun toteutuminen menettelyissä.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos vanhempainvastuunkantaja on osallisena väkivallanteossa, lapsen mahdollisuus ilmoittaa teosta ei edellytä kyseisen vanhempainvastuunkantajan suostumusta, ja että toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimenpiteet lapsen turvallisuuden suojelemiseksi ennen kuin kyseiselle henkilölle annetaan tieto ilmoituksesta.

15 artikla

Tutkinta ja syytetoimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan tekoja tutkivilla ja niistä syytteitä nostavilla henkilöillä, yksiköillä tai palveluilla on asianmukainen asiantuntemus näistä asioista ja käytettävissään tehokkaat tutkintakeinot tällaisten tekojen tehokasta tutkintaa ja niihin liittyviä syytetoimia varten, erityisesti sähköisten todisteiden keräämiseksi, analysoimiseksi ja talteenottamiseksi 5–8 artiklassa tarkoitettujen kyberrikosten tapauksissa.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan tekoja koskevat ilmoitukset käsitellään ja siirretään viipymättä toimivaltaisille viranomaisille tutkintaa ja syytetoimia varten sekä tarvittaessa suojelutoimenpiteiden toteuttamiseksi 19 artiklan mukaisesti.
3. Jos toimivaltaisilla viranomaisilla on perusteltua syytä epäillä, että on mahdollisesti tehty rikos, niiden on rikosilmoituksen vastaanotettuaan tai omasta aloitteestaan ilman aiheetonta viivytystä ja tehokkaasti tutkittava naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan teot. Niiden on varmistettava, että tapaukset kirjataan virallisesti ja säilytettävä asiassa todetut seikat ja asiaa koskevat todisteet kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
4. Toimivaltaisten viranomaisten on todisteiden vapaaehtoisessa talteenotossa avustamiseksi, erityisesti seksuaaliväkivallan tapauksissa, ohjattava uhrin ilman aiheetonta viivytystä asiaankuuluvien terveydenhuollon ammattihenkilöiden luokse tai 25, 26 ja 27 artiklassa tarkoitettuihin todisteiden talteenotossa avustamiseen erikoistuneisiin tukipalveluihin. Uhreille on ilmoitettava siitä, että tällaiset todisteet on tärkeää kerätä mahdollisimman pian.
5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että raiskausten tutkinta tai niihin liittyvät syytetoimet eivät edellytä uhrin tai hänen edustajansa tekemää ilmoitusta tai rikosilmoitusta ja ettei rikosoikeudellista menettelyä keskeytetä pelkästään sillä perusteella, että ilmoitus tai rikosilmoitus on peruutettu.

16 artikla

Henkilökohtainen arviointi uhrien suojelutarpeiden määrittämiseksi

1. Direktiivin 2012/29/EU 22 artiklassa asetettujen henkilökohtaisen arvioinnin vaatimusten lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että tässä artiklassa asetetut vaatimukset täyttyvät ainakin seksuaaliväkivallan ja perheväkivallan uhrien osalta.
2. Uhrin erityiset suojelutarpeet on selvitettävä henkilökohtaisella arvioinnilla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, kuten silloin, kun uhri on ensimmäisen kerran yhteydessä toimivaltaisiin viranomaisiin, tai mahdollisimman pian sen jälkeen ja tarvittaessa yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten kanssa.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettussa henkilökohtaisessa arvioinnissa on keskityttävä rikoksentehtäjän tai rikoksesta epäillyn aiheuttamaan riskiin. Kyseiseen riskiin voi sisältyä jokin seuraavista:
 - a) toistuvan väkivallan riski;
 - b) ruumiillisen tai psyykkisen haitan riski;
 - c) aseiden käytön mahdollisuus ja mahdollisuus saada aseita;
 - d) rikoksentehtäjä tai rikoksesta epäilty asuu uhrin kanssa;
 - e) rikoksentehtäjä tai rikoksesta epäilty on huumeiden tai alkoholin väärinkäyttäjät;
 - f) lasten hyväksikäyttö;
 - g) mielenterveysongelmat; tai
 - h) vainoaminen.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettussa henkilökohtaisessa arvioinnissa on otettava huomioon uhrin yksilölliset olosuhteet, kuten se, kokeeko hän sukupuolen ja yhden tai useamman muun perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettua syrjintäperusteen yhdistelmään perustuvaa syrjintää, jäljempänä ”moniperusteinen syrjintä”, jonka vuoksi hänellä on kohonnut väkivallan riski, sekä uhrin oma kertomus ja arvio tilanteesta. Arviointi on toteutettava uhrin edun mukaisesti, ja

siinä on kiinnitettävä erityistä huomiota tarpeeseen välttää toissijainen tai toistuva uhriksi joutuminen.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat riittäviä suojelutoimenpiteitä ottaen asianmukaisesti huomioon 2 kohdassa tarkoitetun henkilökohtaisen arvioinnin. Tällaisiin toimenpiteisiin voivat sisältyä

- a) direktiivin 2012/29/EU 23 ja 24 artiklan nojalla toteutettavat toimenpiteet;
- b) välittömien lähestymiskieltojen, lähestymiskieltojen tai suojelumääräysten antaminen tämän direktiivin 19 artiklan mukaisesti;
- c) muut kuin tämän kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet, joilla hallitaan rikoksentehtäjän tai epäillyn käyttäytymistä, erityisesti tämän direktiivin 37 artiklassa tarkoitetut toimet.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu henkilökohtainen arviointi on tarvittaessa tehtävä yhteistyössä kussakin menettelyvaiheessa muiden asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja asiaankuuluvien tukipalvelujen kanssa, joita ovat muun muassa uhrien suojelukeskukset, erikoistuneet palvelut, sosiaalihuolto, terveydenhuollon ammattihenkilöt, turvakodit, erityistukipalvelut ja muut asiaankuuluvat sidosryhmät.

7. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkasteltava 2 kohdassa tarkoitettua henkilökohtaista arviointia uudelleen säännöllisin väliajoin ja tarvittaessa toteutettava uusia tai päivitettävä voimassa olevia suojelutoimenpiteitä 5 kohdan mukaisesti sen varmistamiseksi, että niillä vastataan uhrin kulloiseenkin tilanteeseen.

8. Huollettavilla oletetaan olevan erityisiä suojelutarpeita ilman 2 kohdassa tarkoitettua henkilökohtaista arviointia, ellei ole viitteitä siitä, että heillä ei ole erityisiä suojelutarpeita.

17 artikla

Henkilökohtainen arviointi uhrien tukitarpeiden määrittämiseksi

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset arvioivat uhrin yksilölliset tukitarpeet 4 luvun mukaisesti ottaen huomioon 16 artiklassa tarkoitetun henkilökohtaisen arvioinnin. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava huollettavien yksilölliset tukitarpeet 4 luvun mukaisesti, ellei ole viitteitä siitä, että heillä ei ole erityisiä tukitarpeita.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaiseen uhrien tukitarpeiden henkilökohtaiseen arviointiin sovelletaan 16 artiklan 4, 6 ja 7 kohtaa.

18 artikla

Ohjaaminen tukipalveluihin

1. Jos 16 ja 17 artiklassa tarkoitetuissa arvioinneissa määritetään erityisiä tuki- tai suojelutarpeita tai jos uhri pyytää tukea, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tukipalvelut, kuten erityistukipalvelut, ottavat yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa yhteyttä uhriin ja tarjoavat tukea ottaen asianmukaisesti huomioon heidän turvallisuutensa. Jäsenvaltiot voivat säätää, että tällainen yhteydenotto edellyttää uhrin suostumusta.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on vastattava uhrin tekemään suojelu- ja tukipyynnöön ilman aiheetonta viivytystä ja koordinoitusti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa ohjata lapsiuhreja tukipalveluihin ilman vanhempainvastuunkantajan ennakkosuostumusta, jos tilanne sitä vaatii.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset toimittavat uhria ja hänen tilannettaan koskevat asiaankuuluvat henkilötiedot asianomaisille tukipalveluille, jos tämä on tarpeen sen varmistamiseksi, että uhri saa asianmukaista tukea ja suojelua. Tiedot on toimitettava luottamuksellisesti. Jäsenvaltiot voivat säätää, että tällaisten tietojen toimittaminen edellyttää uhrin suostumusta.

5. Tukipalvelujen on säilytettävä henkilötietoja niin kauan kuin on tarpeen tukipalvelujen tarjoamisen kannalta ja joka tapauksessa enintään viisi vuotta tukipalvelujen ja uhrin välisestä viimeisestä kontaktista.

19 artikla

Välittömät lähestymiskiellot, lähestymiskiellot ja suojelumääräykset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrin tai huollettavien terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvan välittömän vaaran uhatessa toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet antaa ilman aiheetonta viivytystä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaan väkivallantekoon syylistyneelle tai siitä epäillylle kieltä tai määräys, jossa kyseinen rikoksentehtäjä tai rikoksesta epäilty määrätään poistumaan uhrin tai huollettavien asunnosta riittävän pitkäksi ajaksi ja jossa rikoksentehtäjä tai rikoksesta epäilty kielletään menemästä kyseiseen asuntoon tai määriteltyä etäisyyttä lähemmäksi siitä, menemästä uhrin työpaikalle tai ottamasta yhteyttä uhrin tai huollettaviin millään tavoin.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut kiellot ja määräykset tulevat voimaan välittömästi ja riippumatta siitä, onko uhri tehnyt rikosilmoituksen tai onko 16 artiklan mukainen henkilökohtainen arviointi aloitettu.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet antaa lähestymiskieltoja tai suojelumääräyksiä uhrien suojelemiseksi tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilta väkivallanteoilta niin kauan kuin se on tarpeen.

3. Jos uhri on aikuinen, jäsenvaltiot voivat edellyttää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut välittömät lähestymiskiellot, lähestymiskiellot ja suojelumääräykset annetaan uhrin pyynnöstä.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat uhreille mahdollisuudesta hakea välitöntä lähestymiskieltoa, lähestymiskieltoa tai suojelumääräystä sekä mahdollisuudesta hakea suojelumääräysten rajatylittävää tunnustamista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/99/EU⁽¹⁷⁾ tai asetuksen (EU) N:o 606/2013⁽¹⁸⁾ mukaisesti silloin, kun se on uhrin turvallisuuden vuoksi tarpeen.

5. Välittömän lähestymiskiellon, lähestymiskiellon ja suojelumääräyksen rikkomisesta on määrättävä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia tai muita kuin rikosoikeudellisia seuraamuksia. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos tällainen rikkominen tapahtuu, harkitaan tarvittaessa 16 artiklassa tarkoitettua henkilökohtaisen arvioinnin uudelleentarkastelua kyseisen artiklan 7 kohdan mukaisesti.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhreille annetaan mahdollisuus saada ilman aiheetonta viivytystä ilmoitus silloin, kun välitöntä lähestymiskieltoa, lähestymiskieltoa tai suojelumääräystä rikotaan tavalla, joka voisi vaikuttaa heidän turvallisuuteensa.

7. Tämä artikla ei velvoita jäsenvaltioita muuttamaan kansallisia järjestelmiään sen suhteen, luokitellaanko välittömät lähestymiskiellot ja suojelumääräykset rikos-, siviili- vai hallinto-oikeuden alan toimenpiteisiin.

20 artikla

Uhrien yksityiselämän suojeleminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrin aiempaa seksuaalista käyttäytymistä tai muita siihen liittyviä uhrin yksityiselämää koskevia seikkoja koskevat todisteet sallitaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ainoastaan, jos se on asian kannalta olennaista ja tarpeellista.

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/99/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, eurooppalaisesta suojelumääräyksestä (EUVL L 338, 21.12.2011, s. 2).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 606/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (EUVL L 181, 29.6.2013, s. 4).

21 artikla

Ohjeet lainvalvonta- ja syyttäviviranomaisille

Jäsenvaltiot voivat antaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevia tapauksia varten ohjeita rikos-oikeudellisiin menettelyihin osallistuville toimivaltaisille viranomaisille, muun muassa syyttäjien ohjeita. Näiden ohjeiden on oltava sukupuolisensitiivisiä ja luonteeltaan neuvoa-antavia, ja niihin voi sisältyä ohjeistusta siitä, miten

- a) varmistetaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikkien muotojen asianmukainen tunnistaminen;
- b) kerätään ja säilytetään asiaankuuluvia todisteita, myös verkossa olevia todisteita;
- c) tehdään 16 ja 17 artiklan mukainen henkilökohtainen arviointi, mukaan lukien näiden arviointien uudelleentarkastelua koskeva prosessi;
- d) käsitellään tapaukset, joissa saattaa olla tarpeen antaa tai panna täytäntöön välitön lähestymiskielto, lähestymiskielto tai suojelumääräys;
- e) uhreja kohdellaan trauma- ja sukupuolisensitiivisellä tavalla sekä vammaisuuden ja lapset huomioon ottaen ja varmistetaan lapsen oikeus tulla kuulluksi ja lapsen edun toteutuminen;
- f) varmistetaan, että uhreja kohdellaan kunnioittavasti ja menettely toteutetaan siten, että estetään toissijainen tai toistuva uhriksi joutuminen;
- g) vastataan niiden uhrien, jotka kokevat moniperusteista syrjintää, 33 artiklan 1 kohdassa säädettyihin suurempiin suojelutarpeisiin ja kaikkiin asiaankuuluviin tukitarpeisiin;
- h) tunnistetaan ja vältetään sukupuolistereotyyppioita;
- i) lisätään tietoisuutta kaikista uhriryhmistä, joita perheväkivalta koskettaa;
- j) ohjataan uhrit erityistukipalveluihin, mukaan lukien terveydenhuoltopalvelut, sen varmistamiseksi, että uhreja kohdellaan asianmukaisesti ja että naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevat tapaukset käsitellään asianmukaisesti ilman aiheutonta viivytystä; ja
- k) varmistetaan uhrien yksityisyydensuoja ja luottamuksellisten tietojen suoja.

Jotta varmistetaan, että ensimmäisessä kohdassa tarkoitetut ohjeet saatetaan asianmukaisesti ajan tasalle, niitä on tarvittaessa tarkasteltava uudelleen ottaen huomioon se, miten niitä sovelletaan käytännössä.

22 artikla

Kansallisten elinten, kuten tasa-arvoelinten, rooli

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi tai useampi elin ja toteutettava tarvittavat järjestelyt, jotta ne voivat suorittaa seuraavat tehtävät:

- a) julkaista raportteja ja antaa suosituksia kaikista naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan liittyvistä kysymyksistä, mukaan lukien olemassa olevien hyvien käytäntöjen kerääminen; ja
- b) vaihtaa saatavilla olevia tietoja asiaankuuluvien eurooppalaisten elinten kanssa, esimerkiksi Euroopan tasa-arvoinstituutin kanssa.

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi jäsenvaltiot voivat kuulla kansalaisyhteiskunnan järjestöjä.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elimet voivat olla osa direktiivien 2004/113/EY, 2006/54/EY ja 2010/41/EU nojalla perustettuja tasa-arvoelimia.

23 artikla

Toimenpiteet tietyn verkkomateriaalin poistamiseksi

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa sekä 7 ja 8 artiklassa tarkoitettu verkossa yleisesti käytettävissä oleva materiaali poistetaan viipymättä tai siihen pääsy estetään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) 2022/2065 soveltamista.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin on sisällyttävä toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuus antaa tällaisen materiaalin poistamista tai siihen pääsyn estämistä koskevia sitovia määräyksiä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaiset määräykset täyttävät vähintään asetuksen (EU) 2022/2065 9 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset.

2. Edellä olevan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen määräysten on osoitettava säilytyspalvelun tarjoajille.

Jos poistaminen ei olisi mahdollista, toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa määräyksiä pääsyn estämisestä kyseiseen materiaaliin myös muille asiaankuuluville välityspalvelun tarjoajille kuin säilytyspalvelun tarjoajille, joilla on tekniset ja toiminnalliset valmiudet toteuttaa toimia kyseisen materiaalin osalta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos 5 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa tai 7 tai 8 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskeva rikosoikeudellinen menettely päätetään ilman, että tällainen rikos todetaan tehdyksi, tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen määräysten puretaan ja siitä ilmoitetaan näiden määräysten vastaanottajille.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen määräysten annetaan ja muut toimenpiteet toteutetaan läpinäkyviä menettelyjä noudattaen ja että niihin sovelletaan riittäviä suojatoimia, erityisesti sen varmistamiseksi, että kyseiset määräykset ja muut toimenpiteet rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista, ja että kaikkien asianomaisten osapuolten oikeudet ja edut otetaan asianmukaisesti huomioon, mukaan lukien heidän perusoikeuskirjan mukaiset perusoikeutensa.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säilytyspalvelun tarjoajilla, muilla asiaankuuluvilla välityspalvelun tarjoajilla ja sisällöntarjoajilla, joihin 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu määräys vaikuttaa, on oikeus tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin. Tähän oikeuteen sisältyy oikeus riitauttaa tällainen määräys sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka toimivaltainen viranomainen on antanut määräyksen.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tapauksen mukaan säilytyspalvelun tarjoajat tai muut asianomaiset välityspalvelun tarjoajat ilmoittavat asiaankuuluville sisällöntarjoajille, joihin 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräys vaikuttaa, syyt, joiden vuoksi materiaali on poistettu tai siihen pääsy on estetty 1 kohdassa tarkoitettujen määräysten tai muiden toimenpiteiden nojalla, sekä mahdollisuudesta käyttää oikeussuojakeinoja.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että materiaalin poistaminen tai siihen pääsyn estäminen 1 kohdassa tarkoitettujen määräysten tai muiden toimenpiteiden nojalla ei estä toimivaltaisia viranomaisia hankkimasta ja ottamasta talteen ilman aiheutonta viivytystä todisteita, joita tarvitaan 5 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa tai 7 tai 8 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa ja niihin liittyviä syytetoimia varten.

24 artikla

Korvaukset rikoksentehtäjiltä

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrilla on oikeus vaatia kansallisen lainsäädännön mukaisesti rikoksentehtäjältä täyttä korvausta vahingoista, jotka ovat aiheutuneet naiseen kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevista rikoksista.

2. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava, että uhri voi saada korvauspäätöksen rikosoikeudellisen menettelyn kuluissa.

4 LUKU

UHRIEN TUKEMINEN

25 artikla

Erityistuki uhreille

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrien käytettävissä on direktiivin 2012/29/EU 8 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja erityistukipalveluja riippumatta siitä, ovatko he tehneet virallisen rikosilmoituksen.

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja erityistukipalveluja ei tarjota osana yleisiä uhrien tukipalveluja, yleisten tukipalvelujen ja erityistukipalvelujen on oltava koordinoituja.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen erityistukipalvelujen on tarjottava

- a) tietoa ja tukea kaikissa rikoksen seurauksena esiin tulevissa käytännön asioissa, mukaan lukien asunnon saanti, koulutus, päivähoito, valmennus, taloudellinen tuki ja apu työpaikan säilyttämiseksi tai löytämiseksi;
- b) tietoa oikeudellisen neuvonnan saatavuudesta, mukaan lukien mahdollisuus oikeusapuun, jos sitä on saatavilla;
- c) tietoa lääketieteellisiä ja oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia tarjoavista palveluista, joihin voivat sisältyä kattavat terveydenhuoltopalvelut, ja tarvittaessa ohjaaminen näihin palveluihin sekä tietoa psykososiaalisesta neuvonnasta, mukaan lukien trauman hoito, ja tarvittaessa ohjaaminen siihen;
- d) tukea 5–8 artiklassa tarkoitettujen kyberrikosten uhreille, myös siihen, miten dokumentoida kyberrikos, ja tietoa oikeussuojakeinoista ja muista keinoista rikokseen liittyvän verkkosisällön poistamiseksi;
- e) tietoa naisten tukipalveluista, raiskausriisikeskuksista, turvakodeista ja seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskuksista ja tarvittaessa ohjaaminen näihin; ja
- f) tietoa erityistukipalveluista uhreille, joilla on kohonnut väkivallan riski, ja tarvittaessa ohjaaminen näihin; näihin palveluihin voi kuulua seksuaalisen hyväksikäytön jälkeistä kuntoutusta ja sosioekonomista integroitumista koskevia palveluja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen erityistukipalvelut on tarjottava henkilökohtaisesti ja yksilöittävä uhrien tarpeisiin, ja niiden on oltava helposti käytettävissä ja saatavilla myös verkossa tai muilla asianmukaisilla tavoilla, kuten TVT:n avulla.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit 1 kohdassa tarkoitettujen erityistukipalvelujen tarjoamiseksi.

Kun 1 kohdassa tarkoitettuja erityistukipalveluja tarjoavat valtiosta riippumattomat järjestöt, jäsenvaltioiden on annettava niille asianmukainen rahoitus, ottaen huomioon viranomaisten jo tarjoamien erityistukipalvelujen osuus.

4. Jäsenvaltioiden on tarjottava ne suojele- ja erityistukipalvelut, jotka ovat tarpeen uhrien moninaisiin tarpeisiin vastaamiseksi kattavasti, tarjoamalla näitä palveluja, mukaan lukien valtiosta riippumattomien järjestöjen tarjoamat palvelut, samoissa tiloissa, koordinoimalla näitä palveluja yhteyspisteen kautta tai helpottamalla näiden palvelujen saatavuutta keskitetyn verkossa toimivan yhteyspisteen kautta.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin palveluihin on kuuluttava ainakin ensivaiheen lääketieteellinen hoito ja ohjaaminen kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän mukaiseen lääketieteelliseen jatkohoitoon sekä sosiaalihuolto, psykososiaalinen tuki ja oikeudelliset ja poliisipalvelut tai tietojen antaminen tällaisista palveluista ja niihin ohjaaminen.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen ammattihenkilöille annetaan ohjeita ja toimintakäytänteitä uhrien asianmukaisen tuen selvittämisestä ja tarjoamisesta, myös uhrien ohjaamisesta asiaankuuluviin tukipalveluihin ja toissijaisen uhriksi joutumisen välttämiseksi.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista ohjeista ja toimintakäytänteistä on käytävä ilmi, miten voidaan vastata sellaisten uhrien erityistarpeisiin, joilla on kohonnut tällaisen väkivallan riski sen seurauksena, että he kokevat sukupuolen ja yhden tai useamman muun syrjäntäperusteen yhdistelmään perustuvaa syrjintää.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut ohjeet ja toimintakäytänteet on laadittava sukupuoli- ja traumasensitiivisellä tavalla sekä lapset huomioon ottaen ja yhteistyössä erityistukipalvelujen tarjoajien kanssa, ja niitä on tarkasteltava uudelleen ja tarvittaessa päivitettävä lainsäädännön ja käytännön muutosten huomioon ottamiseksi.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ensivaiheen lääketieteellistä hoitoa tarjoaville terveydenhuoltopalveluille annetaan ohjeita ja toimintakäytänteitä uhrien asianmukaisen tuen selvittämisestä ja tarjoamisesta.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen ohjeiden ja toimintakäytänteiden on katettava todisteiden säilyttäminen ja dokumentointi sekä todisteiden edelleen toimittaminen toimivaltaisille rikostutkintakeskuksille kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

7. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että 1 kohdassa tarkoitetut erityistukipalvelut pysyvät täysin toiminnassa uhreja varten myös kriisiaikoina, kuten terveystilanteissa tai muissa hätätilanteissa.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrien käytettävissä on 1 kohdassa tarkoitettuja erityistukipalveluja ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja tarvittavan ajan sen jälkeen.

26 artikla

Erityistuki seksuaaliväkivallan uhreille

1. Jäsenvaltioilla on oltava asianmukaisesti varustettuja helposti saavutettavia raiskauskeskuksia tai seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskuksia, jotka voivat olla osa kansallista terveydenhuoltojärjestelmää, jotta voidaan varmistaa tehokas tuki seksuaaliväkivallan uhreille ja taata raiskauksen jälkeinen kliininen hoito, mukaan lukien avustaminen todisteiden tallessapidossa ja dokumentoinnissa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen keskustusten on tarjottava traumasensitiivistä tukea ja tarvittaessa ohjattava uhrin erikoistuneeseen traumatukseen ja -neuvontaan rikoksen tekemisen jälkeen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seksuaaliväkivallan uhrin pääsevät lääketieteellisiin ja oikeuslääketieteellisiin tutkimuksiin. Nämä tutkimukset voidaan suorittaa tässä kohdassa tarkoitetuissa keskuksissa taikka erikoistuneissa keskuksissa tai yksiköissä, joihin uhri on ohjattu. Jäsenvaltioiden on varmistettava niiden keskustusten, joihin uhri on ohjattu, ja toimivaltaisten lääketieteellisten ja oikeuslääketieteellisten keskustusten välinen koordinaatio.

Jos uhri on lapsi, tässä kohdassa tarkoitetut palvelut on tarjottava lapsystävällisellä tavalla.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä seksuaaliväkivallan uhrien mahdollisuudesta saada oikea-aikaisesti terveydenhuoltopalveluja, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen on oltava saatavilla maksutta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisessa terveydenhuoltojärjestelmässä tarjottavia palveluja, ja käytettävissä viikon jokaisena päivänä. Ne voivat olla osa 25 artiklassa tarkoitettuja palveluja.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen riittävä maantieteellinen jakautuminen ja kapasiteetti alueellaan.

5. Tämän artiklan mukaiseen tuen antamiseen seksuaaliväkivallan uhreille sovelletaan 25 artiklan 3 ja 7 kohtaa.

27 artikla

Erityistuki naisen sukuelinten silpomisen uhreille

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava tehokas, ikätasoa vastaava ja helposti saavutettava tuki naisen sukuelinten silpomisen uhreille, myös tarjoamalla gynekologista, seksologista, psykologista ja traumahoitoa ja -neuvontaa, joka on yksilöity näiden uhrien erityistarpeisiin, rikoksen tekemisen jälkeen ja niin pitkään kuin on tarpeen. Tähän tukeen on sisällyttävä tietojen

antaminen julkisten sairaaloiden yksiköistä, jotka suorittavat sukuelinten ja häpykielen korjausleikkauksia.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua tukea voivat antaa 26 artiklassa tarkoitettut keskuksat, joihin uhri on ohjattu, tai mikä tahansa tähän erikoistunut terveydenhuollon toimipiste.

2. Tämän artiklan mukaiseen tuen antamiseen naisen sukuelinten silpomisen uhreille sovelletaan 25 artiklan 3 ja 7 kohtaa ja 26 artiklan 3 kohtaa.

28 artikla

Erityistuki työssä tapahtuvan seksuaalisen häirinnän uhreille

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaisen työssä tapahtuvan seksuaalisen häirinnän tapauksissa, joka on säädetty kansallisessa lainsäädännössä rikokseksi, uhrien ja työnantajien käytettävissä on neuvontapalveluja. Näihin palveluihin on sisällyttävä tietojen antaminen tällaisten tapausten asianmukaisista käsittelytavoista, myös käytettävissä olevista keinoista rikoksentehtäjän poistamiseksi työpaikalta.

29 artikla

Uhreille tarkoitettut auttavat puhelimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että saatavilla on ympärivuorokautisesti ja viikon jokaisena päivänä käytettävissä olevia, valtakunnallisia ja maksuttomia auttavia puhelimia, jotka tarjoavat uhreille tietoa ja neuvontaa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja auttavia puhelimia voivat ylläpitää erityistukipalvelut kansallisen käytännön mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua tietoa ja neuvontaa on annettava luottamuksellisesti tai sallien uhrien esiintyminen nimettöminä.

Jäsenvaltioita kehoitetaan tarjoamaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja auttavia puhelimia myös muun suojatun ja saavutettavan TVT:n, mukaan lukien verkkosovellukset, avulla.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut palvelut ovat vammaisten loppukäyttäjien saavutettavissa, muun muassa tarjoamalla tukea helposti ymmärrettävällä kielellä. Näiden palvelujen on oltava esteettömiä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882⁽¹⁹⁾ liitteessä I vahvistettujen sähköisten viestintäpalvelujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että 1 kohdassa tarkoitettut palvelut tarjotaan kielellä, jota uhrit voivat ymmärtää, myös puhelintulkkauksen kautta.

4. Tämän artiklan mukaiseen auttavien puhelinten tarjoamiseen ja TVT:n avulla annettavaan tukeen sovelletaan 25 artiklan 3 ja 7 kohtaa.

5. Jäsenvaltioita kehoitetaan varmistamaan, että 1 kohdassa tarkoitettut palvelut ovat naisiin kohdistuvan väkivallan uhrien tavoitettavissa unionin tasolla yhdenmukaistetusta numerosta eli numerosta 116 016 mahdollisen yhden tai useamman jo olemassa olevan kansallisen numeron lisäksi.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjät saavat riittävästi tietoa tällaisten auttavien puhelinten olemassaolosta ja niiden numeroista, myös säännöllisten valistuskampanjoiden avulla.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70).

*30 artikla***Turvakodit ja muu väliaikainen majoitus**

1. Direktiivin 2012/29/EU 9 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa turvakodeissa ja muussa sopivassa väliaikaisessa majoituksessa, jäljempänä ”turvakodit ja muu sopiva väliaikainen majoitus”, on otettava nimenomaisesti huomioon perheväkivallan ja seksuaaliväkivallan uhrien tarpeet, myös niiden uhrien, joilla on kohonnut väkivallan riski. Niissä on autettava uhreja toipumaan tarjoamalla itsenäiseen elämään palaamisen kannalta turvalliset, esteettömät, riittävät ja asianmukaiset elinolot ja tarjoamalla tietoa tukipalveluista ja muun muassa lääketieteelliseen jatkohoitoon ohjaamisesta.
2. Turvakoteja ja muuta sopivaa väliaikaista majoitusta on tarjottava riittävä määrä, niiden on oltava helposti saavutettavia ja ne on varustettava siten, että niissä otetaan huomioon naisten erityistarpeet, muun muassa tarjoamalla ainoastaan naisille tarkoitettuja turvakoteja, joissa on tilaa lapsille, ja turvaamalla lasten, myös lapsiuhrien, oikeudet ja tarpeet.
3. Turvakotien ja muun sopivan väliaikaisen majoituksen on oltava uhrien ja alle 18-vuotiaiden huollettavien käytettävissä riippumatta heidän kansallisuudestaan, kansalaisuudestaan, asuinpaikastaan tai oleskeluasemastaan.
4. Turvakoteihin ja muuhun sopivaan väliaikaiseen majoitukseen sovelletaan 25 artiklan 3 ja 7 kohtaa.

*31 artikla***Tuki lapsiuhreille**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lapselle annetaan asianmukaista erityistukea niin pian kuin toimivaltaisilla viranomaisilla on perusteltua syytä epäillä, että kyseiseen lapseen on saatettu kohdistaa tai hän on saattanut joutua todistamaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa.

Lapsille annettavan tuen on oltava erikoistunutta sekä lapsen ikätason, kehitykseen liittyvät tarpeet ja yksilöllisen tilanteen huomioivaa, ja siinä on otettava huomioon lapsen etu.

2. Lapsiuhreille on annettava ikätasoa vastaavaa ja lapsen kehitykseen liittyvien tarpeiden ja yksilöllisen tilanteen mukaan yksilöityä lääketieteellistä hoitoa, emotionaalista, psykososiaalista, psykologista ja kasvatuksellista tukea sekä muuta asianmukaista tukea, joka on yksilöity erityisesti perheväkivaltilanteisiin.
3. Jos on tarpeen järjestää väliaikainen majoitus, lasten mielipide on ensin kuultava heidän ikänsä ja kehitystasonsa huomioon ottaen, minkä jälkeen lapset on majoitettava pysyvään tai väliaikaiseen asuntoon, jossa tarjotaan tukipalveluja, ensisijaisesti yhdessä muiden perheenjäsenten kanssa, erityisesti väkivallattoman vanhemman tai vanhempainvastuunkantajajan kanssa.

Väliaikaiseen majoitukseen liittyvien seikkojen arvioinnissa ratkaiseva tekijä on lapsen edun periaate.

*32 artikla***Lasten turvallisuus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiaankuuluvilla toimivaltaisilla viranomaisilla on käytettävissään tiedot naisiin kohdistuvasta väkivallasta tai perheväkivallasta, johon liittyy lapsia, siltä osin kuin on tarpeen, jotta nämä tiedot voidaan ottaa huomioon arvioitaessa lapsen etua heitä koskeissa siviilioikeudellisissa menettelyissä.
2. Jäsenvaltioiden on perustettava ja ylläpidettävä turvallisia paikkoja, jotka mahdollistavat turvallisen yhteydenpidon lapsen ja sen vanhempainvastuunkantajajan välillä, joka on naisiin kohdistuvaan väkivaltaan tai perheväkivaltaan syyllistynyt rikoksentehtäjä tai tällaisesta väkivallasta epäilty, siltä osin kuin kyseisellä vanhempainvastuunkantajalla on tapaamisoikeus. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarvittaessa näitä tapaamisia valvovat koulutetut ammattihenkilöt lapsen edun mukaisesti.

33 artikla

Kohdennettu tuki riskiryhmille ja uhreille, joilla on moniperusteisia tarpeita

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava erityisen tuen tarjoaminen uhreille, jotka kokevat moniperusteista syrjintää ja joilla on kohonnut naiseen kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan riski.
2. Edellä 25–30 artiklassa tarkoitetuilla tukipalveluilla on oltava riittävä kapasiteetti vammaisten uhrien majoittamiseen ottaen huomioon heidän erityistarpeensa, henkilökohtainen apu mukaan luettuna.
3. Tukipalvelujen on oltava kolmansien maiden kansalaisia olevien uhrien käytettävissä direktiivin 2012/29/EU 1 artiklassa tarkoitettuna syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhrit, jotka sitä pyytävät, voidaan majoittaa erillään toista sukupuolta olevista henkilöistä palauttamismenettelyjen kohteena olevien kolmansien maiden kansalaisten säilöönottolaitoksissa tai majoittaa erillään kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottokeskuksissa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöt voivat ilmoittaa laitoksissa sekä vastaanotto- ja säilöönottokeskuksissa tapahtuneesta naiseen kohdistuvasta väkivallasta tai perheväkivallasta asiaankuuluvalla henkilöstölle ja että käytössä on menettelyjä sen varmistamiseksi, että kyseinen henkilöstö tai toimivaltaiset viranomaiset käsittelevät tällaiset ilmoitukset asianmukaisesti ja nopeasti 16, 17 ja 18 artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

5 LUKU

ENNALTA EHKÄISY JA VARHAINEN TILANTEeseen PUUTTUMINEN

34 artikla

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ottamalla käyttöön kokonaisvaltainen ja monitasoinen lähestymistapa.
2. Ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin on sisällyttävä henkilöille varhaisesta iästä lähtien kohdennettujen valistuskampanjoiden tai -ohjelmien toteuttaminen ja tukeminen.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin kampanjoihin tai ohjelmiin voi kuulua tutkimus- ja koulutusohjelmia, joilla lisätään tietoisuutta ja ymmärrystä suuren yleisön keskuudessa naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikkien muotojen eri ilmentymistä ja perimmäisistä syistä, tarpeesta ehkäistä tällaista väkivaltaa ja tarvittaessa sen seurauksista erityisesti lapsille.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja ohjelmia voidaan tarvittaessa kehittää yhteistyössä asiaankuuluvien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, erityispalvelujen, työmarkkinaosapuolten, asianomaisten yhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava yleisön saataville helposti käytettävissä olevaa tietoa ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä, uhrien oikeuksista, oikeussuojan saatavuudesta ja oikeudesta käyttää asianajajaa sekä käytettävissä olevista ja suojelu- ja tukitoimenpiteistä, myös lääketieteellisestä hoidosta, ja otettava tässä huomioon alueellaan eniten puhutut kielet.

4. Kohdennetuissa toimenpiteissä on keskityttävä ryhmiin, joilla on kohonnut riski, kuten 33 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin ryhmiin.

Lapsille suunnattu tiedotusmateriaali on laadittava lapsiystävällisellä tavalla tai sovitettava sellaiseksi. Tieto on esitettävä vammaisten henkilöiden saavutettavissa olevassa muodossa.

5. Ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä on erityisesti pyrittävä kyseenalaistamaan haitalliset sukupuolistereotyyptit, edistämään sukupuolten tasa-arvoa, keskinäistä kunnioitusta ja oikeutta henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja kannustamaan kaikkia, erityisesti miehiä ja poikia, toimimaan myönteisinä roolimalleina, jotta voidaan tukea vastaavia käyttäytymisen muutoksia koko yhteiskunnassa tämän direktiivin tavoitteiden mukaisesti.

6. Ennalta ehkäisevät toimenpiteet on pyrittävä kohdentamaan seksuaalisen hyväksikäytön uhreihin, ja niillä on pyrittävä vähentämään kysyntää heidän keskuudessaan.

7. Ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä on luotava tai lisättävä valvutuneisuutta naisen sukuelinten silpomista ja pakkoavioliittoja koskevista haitallisista käytännöistä, ottaen huomioon niiden henkilöiden määrän, joihin kohdistuu tällaisen käytännön riski tai joihin tällainen käytäntö vaikuttaa kyseisessä jäsenvaltiossa.

8. Ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä on nimenomaisesti puututtava 5–8 artiklassa tarkoitettuihin kyberrikoksiin. Jäsenvaltioiden on varmistettava erityisesti, että tällaisiin ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin sisältyy digitaalisen lukutaidon kehittäminen, mukaan lukien kriittinen suhtautuminen digitaaliseen maailmaan ja kriittinen ajattelu, jotta käyttäjät osaavat tunnistaa verkkoväkivallan ja puuttua siihen, hakea tukea ja estää tällaista väkivaltaa.

Jäsenvaltioiden on edistettävä monialaista yhteistyötä ja yhteistyötä sidosryhmien, mukaan lukien asiaankuuluvat välityspalvelun tarjoajat ja toimivaltaiset viranomaiset, välillä, jotta voidaan kehittää ja panna täytäntöön toimenpiteitä, joilla puututaan 5–8 artiklassa tarkoitettuihin kyberrikoksiin.

9. Jäsenvaltioiden on toteutettava asiaan liittyvissä kansallisissa toimintapolitiikoissa riittäviä ja asianmukaisia toimenpiteitä työssä tapahtuvan seksuaalisen häirinnän käsittelemiseksi, jos tällainen häirintä on säädetty kansallisessa lainsäädännössä rikokseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2006/54/EY 26 artiklan soveltamista. Näissä kansallisissa toimintapolitiikoissa voidaan yksilöidä ja vahvistaa tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kohdennetut toimenpiteet niillä aloilla, joilla työnteekijät ovat eniten alttiita tällaiselle häirinnälle.

35 artikla

Erityistoimenpiteet raiskauksien ehkäisemiseksi ja suostumuksen käsitteen keskeisen aseman edistämiseksi sukupuolisuhteissa

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä edistääkseen muutoksia käyttäytymismalleissa, jotka juontuvat historiallisesta naisten ja miesten välisestä valtasuhteiden epäyhdenvertaisuudesta tai jotka perustuvat kaavamaisiin käsityksiin naisten ja miesten rooleista erityisesti sukupuolisuhteiden, sukupuolen ja suostumuksen yhteydessä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on perustuttava sukupuolten tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteisiin sekä perusoikeuksiin, ja niissä on käsiteltävä erityisesti suostumuksen keskeistä asemaa sukupuolisuhteissa, sillä suostumus on annettava vapaaehtoisesti henkilön vapaasta tahdosta.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin on kuuluttava valistuskampanjoita tai -ohjelmia, suostumusta koskevan koulutusmateriaalin asettaminen saataville ja jakaminen sekä laaja tiedottaminen raiskauksen ehkäisytoimenpiteistä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä on edistettävä tai pantava täytäntöön säännöllisesti, tarvittaessa myös yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan ja valtiosta riippumattomien järjestöjen, erityisesti naisjärjestöjen, kanssa.

2. Edellä olevan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetuilla valistuskampanjoilla tai -ohjelmilla on pyrittävä erityisesti lisäämään tietämystä siitä, että seksi ilman suostumusta katsotaan rikokseksi.

3. Edellä olevan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetulla suostumusta koskevalla koulutusmateriaalilla on edistettävä ymmärrystä siitä, että suostumus on annettava vapaaehtoisesti henkilön vapaan tahdon, keskinäisen kunnioituksen sekä seksuaalista koskemattomuutta koskevan oikeuden ja ruumiillisen itsemääräämisoikeuden tuloksena. Tällainen materiaali on sovitettava sen kohteena olevien henkilöiden kehittyviin valmiuksiin.

4. Tässä artiklassa tarkoitetut tiedot on levitettävä laajalti raiskausten ennaltaehkäisyä koskevien olemassa olevien toimenpiteiden saattamiseksi yleisön tietoon, mukaan lukien 37 artiklassa tarkoitettujen interventio-ohjelmien saatavuus.

36 artikla

Ammattihenkilöille suunnattu koulutus ja tiedotus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uhreihin todennäköisesti yhteydessä olevat viranhaltijat, kuten poliisit ja tuomioistuinten henkilöstö, saavat sekä yleistä että erityiskoulutusta ja kohdennettua tietoa siinä määrin kuin on aiheellista suhteessa siihen, kuinka he ovat tekemisissä uhrien kanssa, jotta he voivat tunnistaa naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan tapaukset, ehkäistä niitä ja puuttua niihin sekä kohdella uhreja trauma- ja sukupuolisenä tunnusmerkillä tavalla sekä lapset huomioon ottaen.

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä tai tarjottava koulutusta uhreihin todennäköisesti yhteydessä oleville terveydenhuollon ammattihenkilöille, sosiaalihuollolle ja opetushenkilöstölle, jotta he voivat tunnistaa naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan tapaukset ja ohjata uhrin erityistukipalveluihin.
 3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rikosoikeudellisissa menettelyissä ja tutkintatoimissa mukana oleville tuomareille ja syyttäjille annetaan tämän direktiivin tavoitteisiin liittyvää ja tällaisten tuomarien ja syyttäjien tehtävien kannalta tarkoituksenmukaista yleis- ja erityiskoulutusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta ja oikeuslaitosten järjestäytymisen eroja unionissa. Tällaisen koulutuksen on perustuttava ihmisoikeuksiin, oltava uhrikeskeistä ja sukupuolisensitiivistä ja siinä on otettava huomioon vammaisuus ja lapset.
 4. Rajoittamatta oikeudellisten ammattien harjoittajien riippumattomuutta jäsenvaltioiden on suositettava, että juristien koulutuksesta vastaavat tahot tarjoavat sekä yleistä koulutusta että erityiskoulutusta, jotta voidaan lisätä juristien tietoisuutta uhrien tarpeista sekä tarpeesta kohdella uhreja trauma- ja sukupuolisensitiivisellä tavalla sekä lapset huomioon ottaen.
 5. Asiaankuuluvien terveydenhuollon ammattihenkilöiden, kuten lastenlääkärien, gynekologien, synnytyslääkärien, kätilöiden ja psykisen tuen parissa työskentelevän terveydenhuoltohenkilöstön, on saatava kohdennettua koulutusta naisen sukuelinten silpomisen fyysisten, psyykkisten ja seksuaalisten seurausten tunnistamiseksi ja niiden hoitamiseksi kulttuuritekijät huomioon ottavalla tavalla.
 6. Henkilöiden, jotka hoitavat esihenkilötehtäviä työpaikalla julkisella tai yksityisellä sektorilla, on saatava koulutusta siitä, miten tunnistaa työssä tapahtuva seksuaalinen häirintä, estää se ja puuttua siihen, jos tällainen häirintä on säädetty kansallisessa lainsäädännössä rikokseksi. Näiden henkilöiden ja työnantajien on saatava tietoa naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vaikutuksista työhön ja kolmannen osapuolen väkivallan riskistä.
 7. Edellä 1, 2 ja 5 kohdassa tarkoitettuihin koulutustoimiin on sisällyttävä koordinoitua ja monialaista yhteistyötä koskevaa koulutusta, jotta näiden tahojen käsiteltäväksi saatetut naiset kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan tapaukset voidaan käsitellä kokonaisvaltaisesti ja asianmukaisesti.
 8. Vaikuttamatta tiedotusvälineiden vapautteen ja moniarvoisuuteen jäsenvaltioiden on naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan riskin pienentämiseksi edistettävä ja tuettava media-alan ammattilaisten järjestöjen, tiedotusvälineiden itsesääntelyelinten ja toimialan edustajien tai muiden asiaankuuluvien riippumattomien järjestöjen mediakoulutustoimia, joilla pyritään torjumaan stereotyyppisiä nais- ja mieskuvia, seksistisiä kuvia naisista ja uhria syyllistäviä asenteita tiedotusvälineissä.
- Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja koulutustoimia voivat tarjota asiaankuuluvat kansalaisyhteiskunnan järjestöt, uhrien parissa työskentelevät valtiosta riippumattomat järjestöt, työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät.
9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viranomaiset, joilla on toimivalta vastaanottaa uhreilta rikosilmoituksia, saavat asianmukaisen koulutuksen, jotta ne voivat helpottaa tällaisista rikoksista ilmoittamista ja avustaa siinä ja jotta vältetään toissijainen uhriksi joutuminen.
 10. Tämän artiklan 1–5 kohdassa tarkoitettuja koulutustoimia on täydennettävä asianmukaisilla jatkotoimilla, mukaan lukien 5–8 artiklassa tarkoitettuja kyberrikoksia koskevat toimet, ja niiden on perustuttava naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan erityispiirteisiin. Tällaisiin koulutustoimiin voi sisältyä koulutusta siitä, miten voidaan selvittää uhrien erityiset suojele- ja tukitarpeet ja vastata niihin, kun on kyse uhreista, joilla on kohonnut väkivallan riski, koska he kokevat moniperusteista syrjintää.
 11. Edellä 1–9 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on toteutettava ilman, että vaikutetaan oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, säännelyjen ammattien itseorganisointiin ja oikeuslaitoksen järjestäytymisen eroihin unionissa.

37 artikla

Interventio-ohjelmat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että perustetaan kohdennettuja interventio-ohjelmia naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan tekemisen tai rikoksen uusimisen riskin ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi.

2. Osallistumista 1 kohdassa tarkoitettuihin interventio-ohjelmiin on tarjottava sellaisille henkilöille, jotka ovat syyllistyneet naiseen kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevaan rikokseen, ja osallistumista voidaan tarjota myös muille henkilöille, joilla arvioidaan olevan riski syyllistymisestä tällaiseen rikokseen. Tähän voi kuulua henkilöitä, jotka kokevat tarpeelliseksi osallistua esimerkiksi siksi, että he pelkäävät syyllistyvänsä naiseen kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevaan rikokseen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että raiskaukseen syyllistyneitä kannustetaan osallistumaan 1 kohdassa tarkoitettuun interventio-ohjelmaan.

6 LUKU

KOORDINOINTI JA YHTEISTYÖ

38 artikla

Koordinoidut toimintapolitiikat ja koordinoitelin

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja pantava täytäntöön valtakunnallisia tehokkaita, kokonaisvaltaisia ja koordinoituja toimintapolitiikkoja, jotka kattavat kaikki asiaankuuluvat toimenpiteet naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikkien muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on nimettävä tai perustettava yksi tai useampi virallinen elin vastaamaan sellaisten toimintapolitiikkojen ja toimenpiteiden koordinoinnista, täytäntöönpanosta, seurannasta ja arvioinnista, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkia muotoja.

3. Yksi tai useampi 2 kohdassa tarkoitettu elin koordinoi 44 artiklassa tarkoitettua tiedonkeruuta sekä analysoi tällaisen keruun tuloksia ja levittää niitä.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimintapolitiikkoja koordinoidaan keskustasolla sekä tarvittaessa alue- tai paikallistasolla kyseisen jäsenvaltion toimivaltajaon mukaisesti.

39 artikla

Kansalliset toimintasuunnitelmat naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä 14 päivään kesäkuuta 2029 mennessä, tarvittaessa erityistukipalveluja kuullen, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevat kansalliset toimintasuunnitelmat.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin kansallisiin toimintasuunnitelmiin voi sisältyä naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjuntaa koskevia prioriteetteja ja toimia, niiden tavoitteita ja seurantamekanismeja, kyseisten prioriteettien ja toimien toteuttamiseen tarvittavia resursseja sekä tietoa siitä, miten nämä resurssit kohdennetaan.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettuja kansallisia toimintasuunnitelmia tarkastellaan uudelleen ja päivitetään niiden tarkoituksenmukaisuuden takaamiseksi.

40 artikla

Toimijoiden välinen koordinointi ja yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön asianmukaisia mekanismeja, joissa otetaan asianmukaisesti huomioon kansallinen lainsäädäntö tai käytäntö ja joilla varmistetaan tehokas koordinointi ja yhteistyö asiaankuuluvien viranomaisten, virastojen ja elinten, mukaan lukien oikeusasiamiehet, paikallis- ja alueviranomaiset, lainvalvontaviranomaiset, oikeusviranomaiset, rajoittamatta oikeuslaitoksen riippumattomuutta, tukipalvelut, erityisesti naisten erityistukipalvelut, sekä valtiosta riippumattomat järjestöt, sosiaalihuolto, mukaan lukien lastensuojeluviranomaiset, koulutuksen ja terveydenhuollon tarjoajat, työmarkkinaosapuolet, rajoittamatta niiden riippumattomuutta, sekä muiden asiaankuuluvien organisaatioiden ja yhteisöjen kesken naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhrien suojelemiseksi ja tukemiseksi.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen koordinointi- ja yhteistyömekanismien on erityisesti liityttävä, siltä osin kuin se on asian kannalta merkityksellistä, 16 ja 17 artiklan mukaisiin henkilökohtaisiin arviointeihin, 19 artiklan ja 4 luvun mukaisten suojele- ja tukitoimenpiteiden tarjoamiseen, 21 artiklan mukaisiin ohjeisiin, jotka ovat luonteeltaan neuvoa-antavia, sekä 36 artiklassa tarkoitettuihin ammattihenkilöille suunnattuihin koulutustoimiin.

41 artikla

Yhteistyö valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa

Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa ja kuultava niitä säännöllisesti, mukaan lukien uhrien parissa työskentelevät valtiosta riippumattomat järjestöt, erityisesti sellaisissa kysymyksissä kuin asianmukaisen tuen tarjoaminen uhreille, toimintapoliittiset aloitteet, tiedotus- ja valistuskampanjat, tutkimus- ja koulutusohjelmat, koulutus sekä uhrien tuki- ja suojeletoimenpiteiden vaikutusten seuranta ja arviointi.

42 artikla

Välityspalvelun tarjoajien välinen yhteistyö

Jäsenvaltioiden on edistettävä itsesääntely-yhteistyötä asianomaisten välityspalvelun tarjoajien välillä, kuten käytänneseäntöjen laatimista.

Jäsenvaltioiden on lisättävä tietoisuutta itsesääntelytoimenpiteistä, joita asianomaiset välityspalvelun tarjoajat ovat ottaneet käyttöön tämän direktiivin puitteissa, erityisesti toimenpiteistä, joilla vahvistetaan kyseisten välityspalvelun tarjoajien käyttöön ottamia mekanismeja 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun verkkomateriaaliin puuttumiseksi ja tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten ehkäisemistä ja niiden uhrien auttamista ja tukemista koskevan työntekijöiden koulutuksen parantamiseksi.

43 artikla

Unionin tason yhteistyö

Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet helpottaakseen jäsenvaltioiden kesken ja unionin tasolla tehtävää yhteistyötä tämän direktiivin täytäntöönpanon parantamiseksi. Jäsenvaltioiden on osana tällaista yhteistyötä pyrittävä ainakin

- a) vaihtamaan keskenään parhaita käytäntöjä naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan liittyvien asioiden parissa toimivien vakiintuneiden verkostojen välityksellä sekä unionin virastojen kanssa niiden toimivallan puitteissa; ja
- b) kuulemaan tarvittaessa toisiaan yksittäisissä tapauksissa, myös Eurojustin ja Euroopan rikosoikeudellisen verkoston välityksellä niiden toimivallan puitteissa.

44 artikla

Tiedonkeruu ja tutkimus

1. Jäsenvaltioilla on oltava käytössä järjestelmä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa koskevien tilastojen keräämistä, kehittämistä, tuottamista ja levittämistä varten.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastojen on sisällettävä vähintään seuraavat keskustasolla saatavilla olevat tiedot, jotka on jaoteltu sukupuolen, uhrin ja rikosentekijän ikäryhmän (lapsi/aikuinen) sekä – silloin, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista – uhrin ja rikosentekijän välisen suhteen ja rikostyyppin mukaan:

- a) kansallisista hallinnollisista lähteistä saatu naisiin kohdistuvasta väkivallasta tai perheväkivallasta ilmoitettujen rikosten ja annettujen tuomioiden vuotuinen lukumäärä;
- b) naisiin kohdistuvan väkivallan tai perheväkivallan seurauksena surmansa saaneiden uhrien lukumäärä;
- c) turvakotien lukumäärä ja kapasiteetti jäsenvaltioittain; ja

d) kansallisiin auttaviin puhelimiin soitettujen puhelujen lukumäärä.

3. Jäsenvaltioiden on pyrittävä tekemään säännöllisin väliajoin väestöpohjaisia kyselytutkimuksia, jotta voidaan arvioida tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkien muotojen yleisyyttä ja suuntauksia.

Jäsenvaltioiden on toimitettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista kyselytutkimuksista saadut tiedot komissiolle (Eurostatille) heti, kun ne tulevat saataville.

4. Hallinnollisten tietojen vertailukelpoisuuden ja standardoinnin varmistamiseksi koko unionissa jäsenvaltioiden on pyrittävä keräämään hallinnollisia tietoja yhteisten jaottelujen pohjalta, jotka on kehitetty yhteistyössä Euroopan tasa-arvoinstituutin kanssa ja noudattaen sen 5 kohdan mukaisesti kehitettäviä standardeja. Niiden on toimitettava nämä tiedot vuosittain Euroopan tasa-arvoinstituutille. Toimitetut tiedot eivät saa sisältää henkilötietoja.

5. Euroopan tasa-arvoinstituutti tukee jäsenvaltioita 2 kohdassa tarkoitettussa tiedonkeruussa muun muassa vahvistamalla yhteiset standardit kyseisessä kohdassa määritetyt vaatimukset huomioon ottaen.

6. Jäsenvaltioiden on asetettava tämän artiklan nojalla kerätyt tilastot yleisön saataville helposti käytettävissä olevassa muodossa. Nämä tilastot eivät saa sisältää henkilötietoja.

7. Komissio tukee tai tekee tutkimusta, joka koskee tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan muotojen perimmäisiä syitä, vaikutuksia, esiintyvyyttä ja tuomioiden määrää, ainakin monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 loppuun asti.

7 LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

45 artikla

Raportointi ja uudelleentarkastelu

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 14 päivänä kesäkuuta 2032 kaikki tämän direktiivin toimivuutta koskevat merkitykselliset tiedot, jotka komissio tarvitsee laatiakseen kertomuksen tämän direktiivin arvioinnista.

2. Komissio arvioi jäsenvaltioiden 1 kohdan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella tämän direktiivin vaikutuksia sekä sitä, onko naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskeva tavoite saavutettu kaikkialla unionissa, ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa arvioidaan erityisesti sitä, onko tarpeen laajentaa tämän direktiivin soveltamisalaa ja ottaa käyttöön uusia rikosnimikkeitä. Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.

3. Komissio arvioi 14 päivään kesäkuuta 2032 mennessä, tarvitaanko unionin tasolla lisätoimia seksuaalisen häirinnän ja väkivallan torjumiseksi tehokkaasti työpaikalla, ottaen huomioon sovellettavat kansainväliset yleissopimukset, miesten ja naisten yhdenvertaista kohtelua työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa koskevan unionin oikeudellisen kehityksen sekä työturvallisuutta ja -terveyttä koskevan oikeudellisen kehityksen.

46 artikla

Suhde muihin unionin säädöksiin

1. Tämä direktiivi ei vaikuta seuraavien säädösten soveltamiseen:

a) direktiivi 2011/36/EU;

b) direktiivi 2011/93/EU;

c) direktiivi 2011/99/EU;

d) direktiivi 2012/29/EU;

- e) asetus (EU) N:o 606/2013;
f) asetus (EU) 2022/2065.

2. Tämän direktiivin 3, 4 ja 5 luvussa säädettyjä erityisiä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä sekä erityisiä toimenpiteitä uhrien suojelemiseksi ja tukemiseksi sovelletaan direktiiveissä 2011/36/EU, 2011/93/EU ja 2012/29/EU säädettyjen toimenpiteiden lisäksi.

47 artikla

Lehdistön vapaus ja sananvapaus muissa tiedotusvälineissä

Tämä direktiivi ei vaikuta erityisiin vastuujärjestelmiin, jotka liittyvät lehdistön vapautta ja sananvapautta suojatuihin tiedotusvälineisiin koskeviin peruseriaatteisiin ja jotka ovat käytössä jäsenvaltioissa 13 päivänä kesäkuuta 2024, edellyttäen, että näitä järjestelmiä voidaan soveltaa täysin perusoikeuskirjaa noudattaen.

48 artikla

Taannehtivuuskielto

Tämän direktiivin täytäntöönpano ei ole peruste uhrien suojelun tason heikentämiselle. Tällaisen suojelun tason heikentämisen kieltä ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen vahvistaa muuttuneiden olosuhteiden johdosta muita kuin 13 päivänä kesäkuuta 2024 voimassa olevia lakeihin tai asetuksiin perustuvia järjestelyjä edellyttäen, että tässä direktiivissä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia noudatetaan.

49 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 14 päivänä kesäkuuta 2027. Niiden on ilmoitettava tästä viipymättä komissiolle.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

50 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

51 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

H. LAHBIB